ORAS

Kiek lietaus,
dieną 58° laipsniai, naktį 45.
Saulė teka 6:05, leidžiasi 5:56

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLII Kaina 5c ...go 8, Ill. Antradienis, Kovo-March 15 d., 1955 m. Price 5c 62

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

Midwest Inter. Library Center Gr.
5721 Cottage Grove Ave

UŽPUOLIMAS ANGLŲ AMBASADOJ MASKVOJ

PIETŲ VIETNAMO VYRIAUSYBĖ TURI SAVO VALDŽIOJE TIK PUSĘ KRAŠTO

Kitą pusę valdo religinės sektos, upių piratai

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Prieš 8 mėnesius Genevoj buvo pasirašyta Indokinijos karo paliaubų sutartis, pagal kurią apie pusė Vietnamo su 13 milijonų gyventojų atiteko komunistų (Vietminto arba Šiaurės Vietnamo) valdžiai.

Likusioj antikomunistinėj šalies daly, Pietų Vietname, Amerikos ir prancūzų remiamo premiero Ngo Dinh Diem reikalai per tuos 8 mėnesius ne tik kad nepagerėjo, bet dar pablogėjo. Šiandien jo vyriausybė valdo mažiau kaip pusę teritorijos. Šalies šiaurinėj ir pietinėj daly yra įsigalėjusios religinių sektų armijos, buvę upių piratai, kurie siekia to paties, kaip ir komunistai — Diem valdžios sunaikinimo.

Aštrėja vidaus kovos

Prieš Diem antikomunistinę vyriausybę dirba 4 politinės-religinės partijos, turinčios palyginti stiprias ginkluotas armijas.

Opozicinė politinė partija, kovojanti ginklu prieš šalies vyriausybę, vadinasi Dai Viet. Dvi budistų religinės sektos, turinčios privačias armijas, yra: Cao Dai ir Hao-Hao. Neįsileidžia teisėtos vyriausybės kariuomenės ir policijos ir buvusių upinių piratų stiprios ginkluotos bandos, Binh Xugen.

Stiprėja iš dezertyrų

Visos šios politinės-religinės ginkluotos grupės turi nemaža savo giminių, draugų ir pasekėjų ir pačioj Saigono vyriausybės kariuomenėj ir policijoj. Vien į Dai Viet partijos privačią kariuomenę perbėgo 1,000 vyriausybės dezertyrų. Jie yra susitelkę apie 17 lygiagretę, netoli sienos su komunistine dalim—šiaurės Vietnamu. Iš ten taipgi ateina ginklų ir propagandistų, kurstančių nepasiduoti Ngo Dinh Diem valdžiai, pravardžiuojamai "imperialistų įrankiu".

Vyriausybės ofenzyva prieš jų būstinę prie Balango miesto Vietminto pasieny buvo palyginti sekminga. 9 batalijonai, tankų remiami, išblaškė Dai Viet armija, tačiau jos nelikvidavo, o tik išsklaidė po džiungles.

12 bat. kaunasi pietuose

Pačiuose pietuose Camau srity Siamo įlankos pakrašty yra įsitvirtinusi religinės sektos Hoa-Hoa armija, vadovaujama gen. Le Quang Vinh Bacut. Vyriausybė ten pasiuntė 12 batalijonų kariuomenės, bet pasisekimas pietuose buvo menkesnis, kaip šiaurėj prieš Dai Viet bandas.

Le Quang kovoja išvien su kitais sektantų generolais, kaip Tran Van Soai iš Hoa-Hoa ir gen. Le Van Vien iš piratų Binh Xuyen armijos, turinčios gerus ryšius ne vien su Saigono pogrindžiu, bet ir su Saigonos policija.

Atsisakė ginkluoti

Anksčiau tos privačios armijos laikėsi kiek ramiau. Bet nenormali padėtis turėjo būti pašalinta ir prancūzai, daliną JAV ir savo karinę pagalbą, nutarė ją duoti tik Diem vyriausybei. Privačios armijos pareikalavo ir jų ginklų dalies. Diem vyriausybei jų reikalavimą atmetus, prasidėjo ginkluota akcija prieš šias bandas, turinčias 30,000 karių.

Atentatas prieš gubernatorių

Pirmadienį sąmokslininkai kėsinosi nužudyti Pietų Vietnamo gubernatorių Tran Van Lam. Sėdant į automobilį, keletas teroristų puolė jį granatomis. Kol granatos sprogo, Lam ir jo šoferis spėjo pabėgti nuo automobilio ir liko nesužeisti.

Tuoj pat iš gubernatoriaus rūmų pasileido sargybiniai vytis piktadarių. Bet jiems pasisekė pabėgti.

Premieras Diem susitarė su Nung tautele paklusniais kariais, kad jie padėtų saugoti Saigoną nuo gausingųjų vyriausybės priešų.

Užpakaly visų tų kovų tykoja pagrobti valdžią komunistai. Dabar jiems reikia tik kurstyti, o kovotojų prieš Pietų Vietnamo vyriausybę ir taip netrūksta.

G. Malenkov buvo priėmęs Churchill kvietimą derėtis

Anglų parlamentas atmetė pasiūlymą pasmerkt premierą

LONDONAS. — Darbiečių pasiūlymas pasmerkti premierą Churchillį už jo nesugebėjimą susitarti su Sovietų Sąjunga dėl vandenilio bombų uždraudimo buvo parlamento atmestas.

Churchillis įtikino parlamentą, kad jis iš tiesų daug darė, norėdamas susitikti su Malenkovu ir aptarti šiuos klausimus. Premieras prisipažino, kad jis 1953 metais pasiūlė Molotovui susitikti neutraliame krašte Chruchilliui, Edenui, Malenkovui ir Molotovui, tikintis, kad vėliau prisidės ir prez. Eisenhoweris bei Prancūzijos premieras. Malenkovas buvo sutikęs atvažiuoti derėtis.

Apie kvietimą derėtis buvo painformuotas ir prez. Eisenhoweris. Bet jis likęs šaltas šiam pasiūlymui. Churchillis nenuleido rankų ir ruošėsi susitikti vienas Malenkovą, dalyvaujant ir šių dviejų šalių užsienio reikalų ministeriams. Bet, kaip jis jau anksčiau atskleidė, jį ištiko paralyžius.

Tos pačios pastangos susitikti su Malenkovu buvusios dedamos ir 1954 metais, Chruchilliui pasveikus. Bet negalint prikalbinti JAV prezidento ir keliant baimės kitiems Anglijos sąjungininkams, jis galiausiai, kad ir nenoromis, atidėjęs šiuos planus.

Jūreivis išsilaikė 8 dienas vandenyne

CARTAGENA, Kolumbija. — Saulės kepinamas, jūrų druskos ėdamas ir tik žaliomis žuvimis maitindamasis Kolumbijos jūrininkas Luis Velasquez buvo išgelbėtas po 8 dienų nuo nelaimės.

Vasario 28 d. milžiniška banga nuplovė nuo Kolumbijos karo laivo-naikintojo "Caldas" 8 vyrus. Jų ieškojo ne vien Kolumbijos laivai, bet ir JAV lėktuvai, pasiųsti iš Panamos kanalo zonos, bet ne vieno neberado. Ir tik pereitos savaitės pabaigoj buvo užtiktas minėtas jūrininkas, 40 mylių nuo nelaimės vietos. Jam pasisekė išsilaikyti ant plausto, atnešto nuo "Calas" naikintojo ir jo užtikto po kelių valandų.

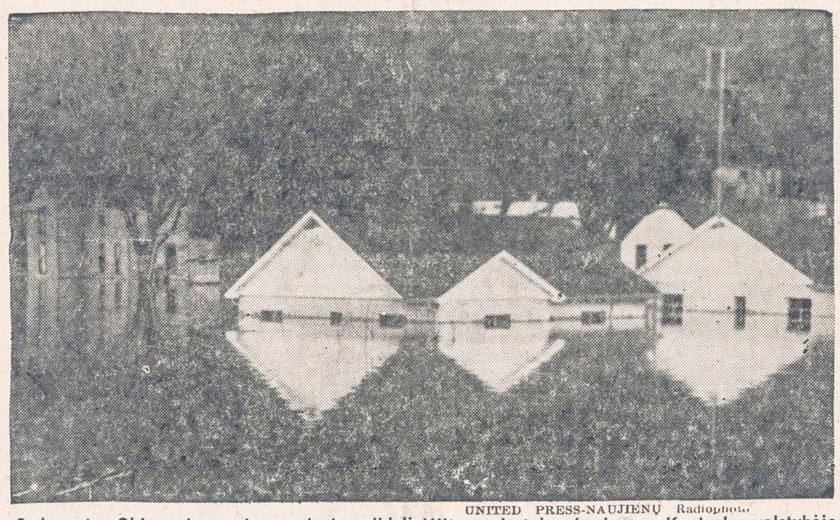

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

Sudrumstas Ohio upės vanduo apsėmė nedidelį Milton miestuką, kuris yra Kentucky valstybėje. Potvynio nuostoliai siekia milijonus dolerių.

LIETUVA — PLANUOJAMOJ VIDURIO EUROPOS KRAŠTŲ BENDRUOMENĖJ

Naujieji demokratų atstovai Kongrese išdirbo savo pasiūlymą pasaulio problemoms išspręsti

WASHINGTONAS, D. C. — Lietuva, Latvija ir Estija numatoma į Vidurio valstybių bendruomenę, kuri būtų kaip užtvara tarp Sovietų Rusijos, atsitraukusios į savo senas ribas, ir Vakarų Europos.

Tokiais bruožais apibūdinama JAV politika demokratų naujųjų atstovų Kongrese plane, kurį jie ruošiasi įteikti prezidentui Eisenhoweriui ir pasiūlyti radikalių pakeitimų Amerikos užsienio politikoj.

Ruošia 3 punktų minifestą

Demokratų atstovai, išrinkti lapkričio mėnesį pirmą kartą į Atstovų rūmus, tikisi įnešti naujos dvasios į JAV užsienio politiką, paskelbdami trijų punktų manifestą.

Vienas iš tų trijų manifesto punktų liečia ir Lietuvą su kitomis Pabaltijo šalimis, kalbant apie Vidurio Europos valstybių bendruomenę tarp Rytų ir Vakarų.

Lietuva — tarp neutraliųjų

Naujieji demokratų atstovai Kongrese pasiūlys prezidentui Eisenhoweriui siekti Sovietų Sąjungos pasitraukimo iš užimtų kraštų ir atsitraukti į prieškarinės teritorijas.

Po to kuriama iš 10 valstybių Vidurio Europos valstybių bendruomenė. Į ją, jų siūlymu, turi įeiti suvienyta Vokietija, Lenkija, Čekoslovakija, Vengrija, Rumunija, Austrija, Bulgarija ir visos trys Pabaltijo valstybės — Lietuva, Latvija ir Estija.

Visas šis "neutralusis" blokas, įskaitant ir Vokietiją, neturėtų galimybių spręsti karo klausimus. Už jų saugumą turėtų garantuoti Jungtinės Tautos.

Formoza — Jungtinėms Tautoms

Šiame ruošiamame manifeste paliesta ir Formozos problema ir reikalaujama keisti ligšiolinę JAV politiką. Formoza turinti būti pavesta Jungtinių Tautų globai. JT atsakytų ir už jos saugumą. Paskui turi būti paskelbtas Formozoj plebiscitas ir nustatyta, kokiai valdžiai — komunistų, ar nacionalistų — žmonės nori priklausyti.

Tai maždaug būtų pritarimas anglų planui.

Tokių naujų demokratų atstovų Kongrese, lapkričio mėn. išrinktų yra 35. Jų manifesto paruošime dalyvauja apie 20 atstovų. Manifesto redagavimui vadovauja atstovas Reuss (dem., Wis.), išrinktas į atstovo Kerstten vietą. Prie šios naujos politikos planuotojų priklauso ir 3 naujai išrinkti demokratai iš Illinois valstybės: Boyle, Murray ir Gray.

Atstovas Murray buvo vyriausiu kalbėtoju Vasario 16 d. minėjime Chicagoj.

Vėliausios Žinios

• • •

— Tautinės Kinijos lėktuvai pirmadienį apmėtė bombomis komunistų invazijos laivus Amoy įlankoj priešais Quemoy sala. Nuskandinta 11 laivų. Įlankoj esą sutelktos didokos jūro pajėgos planuojamam puolimui prieš salas.

— Sekretorius Dulles apdalino Kongreso vadovaujamus atstovus Jaltos sutarties dokumentais ir priminė, kad didžioji susitarimų dalis negali būti skelbiama, nes tai pakenktų JAV santykiams su užsienio valstybėmis.

— Australijos ministeris pirmininkas Menzies, atvykęs diplomatiniams pasitarimams, buvo priimtas valandai laiko prezidento Eisenhowerio.

— Premieras Churchillis raginо parlamente Vakarų valstybių vadus dėrėtis su naujais Kremliaus vadais, bet "tinkamu laiku". Tas laikas nebusiąs tinkamas, kol nebus ratifikuotos sutartys Vokietijai apginkluoti. Jis iškėlė derybų klausimą ir su komunistų Kinijos vyriausybės vadais.

— Louisville — Nashville geležinkelių unija paskelbė streiką ir paralyžavo susisiekimą šiomis linijomis, einančiomis per 13 valstybių.

— Vidužemio jūroj nuskendo graikų žvejų laivas su 20 jūrininkų, ir 4 anglų jūrininkai, plaukę gelbėjimosi valtim į pagalbą skęs tantiems graikams.

— Japonų žvejai išgelbėjo 6 žvejus iš komunistinės Kinijos iš sugedusio jų kuterio 60 mylių į Rytus nuo Tachen salų.

— **JAV iš principo** pritarė SSSR pasiūlymui pasikeisti žemės ūkio darbuotojų delegacijų vizitais.

Miškų gaisrai Š. Floridoje

Georgijoj ugnis sulaikyta

WAYCROSS, Ga. — Veik ištisas keturias dienas siautęs miškų gaisras Georgijoj sekmadienį buvo sulaikytas, nusiaubus 25,000 akrų plotą.

Bet ugnies liežuviai pasiekė pietuose Šiaurės Floridos sritis prie Foley ir Hoboken, o taip pat netoli Chipley. Gaisrams gesinti sutelkta šimtai savanorių, taip pat pasiųsta 300 kariuomenės gaisrininkų.

Nauja patranka prieš lėktuvus

SUNNUVALE, Cal. — Westinghouse laboratorijose pagaminta nuostabi priešlėktuvinė patranka, prie kurios mokslininkai darbavosi 10 metų.

Ginklas numatytas naikinti prieš lėktuvams, ypač tokiems, kurie, japonų savižudžių pavyzdžiu, kristų su visu bombų krovinių ant karo laivų. Patranka taip greitai šaudo, kad ir priešo lakūnams aukojantis, nepasiektų atsidurti viršum laivų.

Pamišėlis lėktuve

NEWARK, N. J. — Eastern Air Lines lėktuvui artėjant iš Atlantą į Newark, vienas iš keleivių, ką tai spausdamas kišenėj, įsakė kitiems keleiviams nejudėti.

Žmonės suprato, kad jis turi kišenėj ginklą. Pilotas patelegrafavo į aerodromą ir paprašė policijos. Už 5 minučių lėktuvui nusileidus, anas terorizuotojas, vis dar laikydamas ranką kišenėj, praleido 30 keleivių, o paskui pasidavė policijai.

Jis pasirodė esąs Edward Koen, 51 metų, anksčiau buvęs policininkas Massachussets valstybėj, o dabar nepilno proto.

MIRĖ NEPALO KARALIUS

ZIURICHAS, Šveicarija. — Atvykęs pereitą savaitę gydytis pas širdies specialistus Nepalo karalius (Himalajų atkalnėse) Tribbubana mirė 48 metų amžiaus.

— **Suomių kairiasparnių socialistų unija** nutraukė ryšius su komunistais, kadangi iš bendradarbiavimo nieko neišėję. Jie buvo po karo atskilę nuo socialdemokratų partijos, vedančios griežtą antikomunistinę politiką.

ĮSIVERŽĖLIS PERŠOVĖ SARGYBINĮ; NORĖJO NUŽUDYTI AMB. W. HAYTER

Užpuoliką nuginklavo du britų pareigūnai

MASKVA. — Apie 25 metų vyras, gerai apsiredęs ir tvirtos išvaizdos, peršovęs pastojusį jam kelią rusų policijos sargybinį ir pasileido laiptais į Anglijos ambasadoriaus sir William Hayter butą. Bet čia jam pastojo kelią du britų karo atstovybės pareigūnai ir užpuoliką pagavo.

Pranešant iš Maskvos šią žinią AP korespondentui telefonu, ji kartkartėmis nutraukė Kremliaus valdžios cenzoriai ir pranešimas išėjo nepilnas, be smulkesnių žinių apie užpuoliko asmenybę ir jo pasikėsinimo prieš ambasadorių motyvus.

Ambasadoriaus nebuvo namie.

Užpuolimas įvyko sekmadienio vakarą, ambasadoriui ir žmonai esant išvykusiems į užmiestį praleisti savaitgalį.

Peršovęs sovietų policijos sargybinį, stovintį prie ambasados namų, užpuolikas susitiko viduj prie durų su anglų sargybiniu. Į šį anglų sargą jis nešovė, o tik nustūmė į šalį ir pasileido į viršų, kur gyvena ambasadorius.

Per tą laiką sargas spėjo pranešti telefonu budėjusiems karo attaches padėjėjams, kurie išbėgę jį pasitikti, jį jau rado prie ambasadoriaus buto durų. Attaches padėjėjai užpuoliką nuginklavo nebūdami patys ginkluoti, bent nepavartoję ginklų.

Grįžo užpuoliką suėmus

Kai ambasados pareigūnai išsaukė sovietų policiją ir kai šį užpuoliką vedėsi pro duris, pasirodė ir grįžęs po savaitgalio ambasadorius su žmona.

Iš pačios anglų ambasados tik tiek tepranešama, kad AP korespondento pasiųsta žinia buvusi teisinga.

Ike nebenoris būt JAV prezidentu

Butler tvirtina, kad nekandidatuos

BILLINGS, Mont. — Demokratų partijos centro k-to pirmininkas Paul Butler vėl pakartojo savo tvirtinimą, kad Eisenhoweris nebesutiks būti respublikonų kandidatu į prezidentus 1956 metais.

Butler tvirtinimu, Eisenhoweris nesijaučia laimingas Baltuosiuose rūmuose. Prezidento našta jam, visą amžių išbuvusiam armijoj, esanti per sunki. Ji ir jo šeima viliojąs ramus ir privatus gyvenimas jų ūky Gettysburge, Pa.

Butler atsisakė ką nors daugiau pasakyti apie Mrs. Eisenhower, pastebėdamas, kad jos sveikata nesudarys demokratų rinkiminės "temos". Pereitą savaitę Butler, kalbėdamas Detroite, išsireiškė, kad viena iš priežasčių, dėl kurių nebekandidatuos Eisenhoweris, yra ir jo žmonos silpna sveikata. Šis Butlerio pareiškimas sukėlė didelį respublikonų nepasitenkinimą, net priekaištų.

JAV nori taikos, bet nepasiduos, užtikrino Nixon

Šalis turi likti galinga

LOS ANGELES. — Viceprezidentas Nixon savo kalboj 150,000 atsargos kariams aiškino ginklavimosi būtinumą, kadangi nebūdamas stiprus, taikos neišsaugosi.

Pasakymas, kad JAV ruošiasi karui, esąs tik iš dalies teisingas. Lygiai teisinga, kad Jungtinės Valstybės nori taikos ir siekia jos išlaikymo. Tačiau JAV niekad dėl taikos nekapituliuos agresoriui, užtikrino viceprezidentas.

Švedija ištrėmė 4 komunistų atstovus

Vadovavo šnipų organizacijai

STOCKHOLMAS. — Švedijos vyriausybė įsakė tuoj apleisti šalį 3 čekoslovakijos pasiuntinybės tarnautojams, nustačius, kad jie šnipinėjo prieš Švediją.

Tremiamieji yra: karo attache maj. Nemic, jo padėjėjas kapt. Jansa ir šoferis Sladek.

Be to uždrausta grįžti į Švediją Rumunijos pasiuntinybės sekretoriui Paul Salcudeanu.

Švedų policija jau suėmė 11 šnipų, priklaususių šių diplomatų vadovautai organizacijai. Jie yra 5 švedai, 3 čekų pabėgėliai, 1 rumunų, 1 vokiečių ir 1 dar neišaiškintos tautybės.

— **Dviem helikopteriais išgelbėti** Michigano ežere, prie Bau City, 5 žvejai, patekę ant ledo lyčių.

Vengrijoj stiprina kovą su "kulakais"

VIENA, Austrija. — Komunistinė Vengrija pradėjo iš naujo griežtą kampaniją prieš likusius "laisvuosius" ūkininkus, komunistų "kulakais" vadinamus.

Komunistų partijos organas "Szabad Nep" rašo, kad "kulakai" sabotuoja šalies ūkį ir kad ateity tokie bus baudžiami griežčiausiomis bausmėmis.

"Laisvųjų" ūkininkų, nesuvarytų į kolchozus, Vengrijoj liko nedaug. Jie buvo apkrauti nepanešamomis duoklėmis ir tik maža dalis galėdavo tas duokles išpildyti Stalinui mirus, Vengrijoj, prisitaikant prie Malenkovo kiek švelnesnio režimo, buvo sulaikytas likusių ūkių kolektyvinimas. Dabar atrodo jie bus baigti likviduoti.

Tragukinys išvengė sabotažo nelaimės

YORKTOWN, Ind. — Keleivinis traukinys, važiuojąs pro sandėlius, kur dabar vyksta streikas, vos išvengė nelaimės, 13 minučių prieš įvažiavimą piktadariams išsprogdinus geležinkelio bėgius.

Nuo sprogimo įsijungė automatinis įspėjimo signalas, dėlto mašinistas spėjo prilaikyti traukinį. Neabejojama, kad važiuojant pilnu greičiu, traukinys būtų nuėjęs nuo bėgių ir būtų buvę nemaža aukų tarp keleivių.

Nuomotu specialiu traukiniu važiavo 300 Shrine ložės narių iš Indianapolio.

ATVIRAS LAIŠKAS

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Aleksas Smeltyniškis "Clevelando trupiniuose" (žr. kovo 8 d. "Naujienų" 56 nr.) pasisako dėl manęs. Visų pirma jis baiminasi, kad mano bendruomenės apylinkės sausio 23 d. susirinkimo metu "užimta pozicija Tautos Fondo atžvilgiu verčia susirūpinti didelę daugumą lietuvių, kurie į Bendruomenę atėjo kaip į lietuvių organizaciją, kurioje nebus vietos partiniam užkulisiui". Antra, "St. Barzdukas tiesiog įžūliai 'rekomendavo' minti, kad iš Bendruomenės įstatų būtų pašalintas straipsnis, numatąs tam tikrą Bendruomenės pajamų procentą atiduoti Tautos Fondui". Ir pagaliau užuomina: "Šios pastangos kiekvienam yra perdaug aiškios, todėl nevertėtų tokiais savo suktais bandymais klaidinti Bendruomenės narius, nes tai neatneš naudos Bendruomenei".

Šitas visas pasisakymas daug kuo būdingas mūsų šių dienų informacijai ir vertinimui, tad kad susidarytų pats vaizdas tikresnis, prašau įdėti ir kelias mano kalbamuoju reikalu pastabas.

Negaliu suprasti, kaip gali būti "partinis užkulisis", kai reikalas viešai keliamas ir svarstomas Taip pat man neaišku, kaip galėjo išryškėti mano "užimta pozicija" Tautos Fondo atžvilgiu, kai šiuo klausimu apylinkės sausio 23 d. susirinkime apskritai nekalbėjau.

Ana "įžūliai rekomenduota mintis" susirinkimui mano buvo pateikta šiuo būdu. Sakiau, kad yra nepritariančių nuostatui, kuriuo bendruomenės tautinio solidarumo įnašai paskirstomi jai primestu santykiu: 40% Lietuvos laisvinimo reikalams, 30% apygardos valdybai ir 30% JAV liet. bendruomenės centrui (Lokui). Priminiau rajoninių bendruomenės suvažiavimų Chicagoj ir New Yorke nutarimus. New Yorko nutarimą pacitavau (pats šiame suvažiavime nedalyvavau): "Konferencija, turėdama galvoje, kad be materialinės atramos neįmanoma nei švietimo, nei kita kultūrinė veikla ir kad Lietuvių Bendruomenės veikimo svorio centras yra Bendruomenės apylinkėse, reiškia nusistatymą, kad tautinio solidarumo įnašų didžioji dalis atskaičius procentus Lietuvos laisvinimo reikalams, būtų palikta vietos reikalams. Konferencija pritaria, kad iš vietų, kur Lietuvos laisvinimo reikalams vykdomos specialios rinkliavos, nebebūtų papildomai iš tų vietų Bendruomenės padalinių tautinio solidarumo įnašų dalis dar atskaitoma Lietuvos laisvinimo reikalams". Kadangi Clevelande Alto skyrius vykdo kasmetines rinkliavas Lietuvos laisvės kovai ir kiekvienas savo įnašą šiam tikslui gali betarpiškai atiduoti, tad ir siūliau pasisakyti už laisvesnės redakcijos nuostatą: "Lietuvių Bendruomenė savo lėšomis — tautinio solidarumo įnašais ir kt. pajamomis — palaiko ir remia lietuvių kultūros, švietimo bei mokslo įstaigas ir Lietuvos nepriklausomybės kovą". Ir dar pastebėjau, kad toks nuostatas **reikale** (mano pabraukta) bendruomenę įgalintų Lietuvos reikalą net **efektyviau** (mano pabraukta) paremti negu kad dabar tie 40% nuo įmokamo dolerio ir pačiai bendruomenei būtų naudingesnis, nes pabrėžtų jos savarankiškumą. **Bet reikale** jis paliktų daugiau pinigo ir vietos reikalams, jei jie to pinigo labiau reikalingi.

Maždaug toks tas mano "įžūlusis rekomendavimas". Mielajam Smeltyniškiui nuraminti duodu kelis sakinius ir iš susirinkimo protokolo, kur šiuo klausimu sakoma: "Tuo reikalu buvo įvairių nuomonių, tačiau daugelis tokiam dalykui pritarė. Ateityje tas reikalas bus bandomas sutvarkyti pageidaujama linkme".

Aišku, dėl tos linkmės bus įvairiai galvojančių. Bet Smeltyniškiui galiu čia priminti, kad pati byla jau nebenauja. Kai Loko buvo nustatyta tautinio solidarumo įnašų $3, ir tada nuostatų santykiai reikalavo juos išdalinti. Apylinkės nebebuvo pajėgios tokio didelio mokesčio išrinkti, jos taip pat nebenorėjo būti tik pinigų rinkimo ir paskirstymo institucijomis. Tada pagrindinio mokesčio buvo nustatyta $1 ir leista apylinkėms įsivesti "įmokas lietuvybės išlaikymo ir apylinkės administraciniams reikalams apylinkės susirinkimo nustatyto dyžio" (Clevelando apylinkė tai praktikavo nuo pat pradžios, vadinas, ėjo geru keliu). Kadangi dabartinis nuostatas apylinkei iš pagrindinio mokesčio nepalieka nė cento (visą 100% reikia atiduoti), tad reikia žengti dar vieną žingsnį, ir tai tokį, apie kokį buvo šiemet užsiminta metiniame apylinkės susirinkime.

Toks yra mano nusistatymas, ir jį viešai skelbiu bei ginu. Kita kalba — ar jis geras. Man — geras, Smeltyniškiui gali būti negeras. **Bet savo nuomonę valia kiekvienam turėti.** Laimės ta, už kurią pasisakys daugumas. Štai kodėl esu priverstas Smeltyniškiui grąžinti įtarinėjimus apie "savo suktus bandymus klaidinti bendruomenės narius": jie iš tikrųjų nėra gi tokie naivūs, kaip kad jūos Smeltyniškis vaizduojasi! Taip pat sunkiai teatsispiriu pagundai kiek įtarti patį Smeltyniškį: ar tik nesielgia jis pagal lietuvišką patarlę — kuo pats kvep, tuo ir kitą tep? Gera būtų, jei klysčiau.

Reiškiu pagarbą

St. Barzdukas

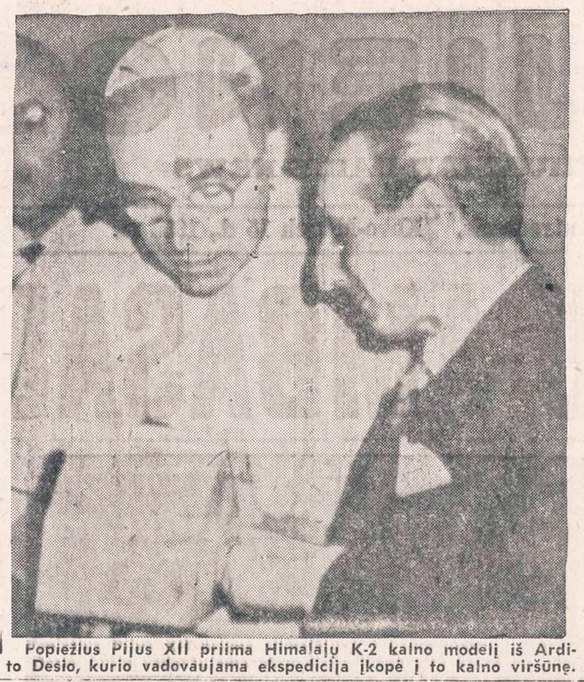

Popiežius Pijus XII priima Himalajų K-2 kalno modelį iš Arditto Desio, kurio vadovaujama ekspedicija įkopė į to kalno viršūnę.

Baisiausi pasauly kapai

"Lietuvos Pionieriaus" šių metų sausio 15 dienos antroje numerio pirmasis puslapis pavadintas "Svečiuose pas maskviečius".

Iš čia sužinome, kad būrys Lietuvos pionierių buvo nuvykę į Maskvą per Naujus Metus. Čia randame ir kelių buvusiųjų įspūdžius. Pažymėtinas Svedasų vidurinės mokyklos VII klasės mokinės Reginos Maciulevičiūtės pranešimas, pavadintas "Mauzoliejuje". Pranešime parašyta:

"Artėjame prie Lenino-Stalino mauzoliejaus. Juo arčiau, tuo stipriau plaka širdis. Praeis minutė, antra, ir mes išvysime viso pasaulio darbo žmonių vadus. Juodo marmuro laiptais nusileidžiame prie raudonais spinduliais apžertų stiklinių karstų. Juose ilsisi genijai, davę mums šviesią ir laimingą vaikystę".

Taip išspausdinta laikraštyje — ir Reginos Maciulevičiūtės vardas padėtas. Bet sunku būtų kam nors patikėti, kad lietuvaitė mergaitė būtų visą tokį pranešimą ir parašiusi. Jai kas nors "padailino", norėdamas įsiteikti Kremliaus valdovams. Deja, "padailintasis" pranešimas juo biauresnį daro įspūdį skaitytojui.

Juk visiems aišku, kad Leninas ir Stalinas buvo didžiausi galvažudžiai kokius tik kada nors pasaulis žinojo. Jie yra nužudę ir kalėjimuose užkankinę milijonus žmonių. Per jų kaltę visa Rusija ir daugelis kitų kraštų į vargą ir nelaimes įstumti kenčia. Per jų kaltę ir Lietuva buvo pavergta ir kentėdama neša sunkius vargus, kokių niekada per amžius nėra nešusi.

O jeigu Leninas ir Stalinas viso pasaulio darbo žmonių vadais vadinami, tai tiktai tų, kurie degėdiškai pataikauja komunizmui. Nei Leninas, nei Stalinas niekada nebuvo darbo žmonių vadai. Niekad darbo žmonės taip sunkiai nevargo ir nekentėjo Rusijoje ir kituose bolševikų pavergtuose kraštuose, kaip nuo laiko, kada valdžią užgrobė Leninas, paskui — jo mokinys Stalinas.

O laisvojo pasaulio darbo žmonės tokių vadų, kaip Leninas ir Stalinas, kratosi labiau kaip giltinės. Dėl to jie vadais ir teliko tiktai bolševikinėje Rusijoje.

—E.

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

Kova dėl kuprinių

Nūn sutinkame "kovotojų", traukiančių mūšin už savąsias kuprines. Tai "vyrija", kuri Tėvynėje mokėjo tik algalapiuose pasirašyti. Nemeluoju. Tai liudija A. Smetonos, K. Škirpos ir kitų paskelbti atsiminimai.

"Tremtis" šiuos "laisvintojus" dar aršiau nusiaubė. Dažnas jų paliko panašus į tornado sulaužytą medį. Jie stovi praradę visus tauriuosius pajautimus, kaip anie medžiai viršūnių šlamėjimą. Šis mano palyginimas, tarytum kiškio lūpos baloje, atsispindi "Laisvosios Lietuvos" savaitraštyje, kur Vyt. Staneika neatsistebi savo gražumu . . .

Demokratinės laisvės neretai yra panašios į ylas: su jomis gali ne tik kitam, bet ir sau— akis išdurti. Vyt. Staneika, durdamas akis Dr. P. Grigaičiui, pats tampa aklas. Jo spyriai "Naujienų" bendradarbiams yra tik neregio kova su savo paties švarku.

Staneika puola socialistus, tiesiog šoka iš medžio, kaip laukinė katė. Suprantama neapykanta žmogaus, prakaituojančio partiniu įsiutimu. Protarpiais jis kalba už krikščionybę ir, savojo pamišimo apimtas, kopia "Golgotos" kalnan, kur susitinka su . . . žydais. Įdomu, ar rado kokį pažįstamą iš Kauno?

Vyt. Staneikos patriotizmas jau pradeda atsiduoti "olandišku" sūriu. Tai suuos kiekvienas, perskaitęs jo rašinį "Tikrovės lūžiai". Žmogelis taip jau nusismailino, kad beliko tik "Hot Dog" biznis.

—Jul. Susmaras.

* Prie žalios šviesos įstatymas leidžia jums eiti per gatvę, bet susisiekimo nelaimių statistika rodo, kad įstatymas ne visada garantuoja saugumą. Eidami per gatvę, saugokitės sukančių mašinų . . . Saugumas reikalauja, kad eitumėte per gatvę tik prie kampų.

JAMES SLEPIKAS
gyv. 5025 S. Keeler Ave.

Mirė 1955 m. kovo 12 d., 4:40 val. po pietų, sulaukęs pusės amžiaus. Gimes Lietuvoje, Garšvėnų kaime, Benediškių parap., Maltiešių valsč.

Amerikoj išgyveno 42 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Josephine, duktė Harriet jos vyras George Slepikas, jų dvi dukterys: Dolores, jos vyras Joseph Mangialardi ir Virginia su šeima, duktė Estelle, jos vyras Alex Budžius, jų sūnus Larry; sūnus John Slepikas, jo duktė Jeannie, švogerkos: Phyllis, jos vyras John Zaltobski ir šeima, gyv. Philadelphia, Pa.; Ameria, jos vyras Anthony Mikalowski ir šeima, gyv. Ontario, Canada; kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Amerikos Liet. Pil. Paš. Kl., Simano Daukanto Kl., Draugijai Palaimintos Lietuvos ir Chicagos Lietuvių Draugijai.

Kūnas pašarvotas P. Bieliuno kopl., 4348 So. California Ave.

Ketvirtadienį, kovo 17 dieną, 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Panelės Švč. parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. James Slepiko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Dukterys, Sūnus, Žentas, Anūkai ir Giminės.

Laidotuvių direkt. P. Bieliunas. Tel. LAfayette 3-3572.

PRANEŠIMAI

Humboldt Park Lietuvių Klubo mėnesinis narių susirinkimas įvyks kovo 11 d., trečiadienį, 8 val. vak., 3600 W. North Ave. Visi nariai prašomi dalyvauti. Teks aptarti svarbius reikalus.

—Rašt. J. R.

9-to Wardo Lietuvių Demokratų Klubo valdyba kviečia visus klubo narius atsilankyti į svarbų susirinkimą, kuris įvyks š. m. kovo 15 d. 7:30 v. v. 10806 So. Wabash Ave. Visų Šventųjų parap. svetainėj.

Bus svarstoma svarbūs klausimai ir pasiruošimai piknikams.

Tikimasi susilaukti ir svečių iš kitų klubų, kaip delegatų su naujom mintim ir patarimais.

Visiems nariams dalyvauti kuo skaitlingiausiai. Po susirinkimo vaišės alučiu sode.

J. Skeivys, pirm.

Žemaičių Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks 1955 m. kovo (March) 16 d. Hollywood Inn svetainėj, 2417 W. 43rd St. 7:30 val. v. Nariai prašomi dalyvauti.

Nut. rašt. Nellie Wilcop

Klausykit radiją šį vakarą iš galingos WGES stoties (5000 watts) 1390 kil.

Užgirsite naujos muzikos ir naujų dainų. Dainuos Trys Meilytės: Vanda, Irena ir Kristina. Pradžia lygiai 8 valandą vakaro. Povilo Šaltimiero įau 19 metų vedamas radijas.

FRANK SALEMONAVIČIUS
pigiai paruošia paprastus ir sudėtingus
INCOME TAX (MOKESČIŲ) BLANKUS
asmenims ir nuosavybių savininkams. Atlieka knygvedybos patarnavimus.
504 W. 33rd St. (netoli Normal Ave.). Susitarimui telef.: VIctory 2-3486.
Kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!
TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ĮSTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryto iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 W. 63 ST.
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Steponas C. Lackawicz
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS KOPLYČIOS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJE ŠAUKITĖ
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
3 ATSKIROS VĖSINAMOS KOPLYČIOS
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų.

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILLINOIS
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 So. Hermitage Avenue
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 So. California Avenue
Telefonas: LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES, 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VANCE
177 WOODSIDE RD., Riverside, Ill. Tel.: OL 2-5245

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

a. ✚ a.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š. m. kovo mėn. 14 dieną, 4:10 val. ryto mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

A. a. APOLINARAS JONAS NORVAIŠAS
1523 SO. 51st STREET, CICERO, ILLINOIS

Kūnas pašarvotas Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo mėn. 17 dieną. Iš koplyčios 8:30 valandą ryto, kūnas bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laikojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Maloniai prašome prietelių, draugų ir pažįstamų dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdę:

Žmona Maria, sūnūs: Romas - Apolinaras ir Kazimieras - Žibuntas, marti Danutė.

Laidotuvių direkt. Vasaitis-Butkus. Dėl informacijų skambinkite: OLympic. 2-1003.

ĮSPŪDŽIAI IŠ SAULĖTOS FLORIDOS

Rašo VLADAS BARČIAUSKAS

Kelias per jūrą į miestą vandenyne

Čia aplink nerimsta jūra, nerimsta ir gamta savo amžinai maloniu ir gaivinančiu oru. Nerimsta ir turistai, — keliai pilni, pakeliais viešbučiai ir restorainai, o tie keliai, keliai. Šiandien kiekvienas žino, ką tai reiškia Amerikos keliai, bet dar aiškiau juos pažįsti, jei keliauji iš Miami iki Key West — Floridoje. Kelias iš šio vieno miesto į kitą vandenyno miestą eina per plačiąją jūrą. Pažvelgus JA V-bių žemėlapin, į akį krinta eilė salų į pietus mūsų žemyne. Tai Key West uostas, turizmo ir šrimsų žvejybos miestas. Jis daugiausia pagarsėjo prezidentaujant Trumanui, kuris čia bemeškeriodamas pasilsėdavo ir apgalvodavo valstybių reikalus.

Key West nevien prezidentui

Šį pietų pusėje tolimiausį Amerikos miestą lanko visos šalies turistai. Jūroje — Atlanto vandenyne išmėtytos salos, jos sujungtos supiltais ir statytais tiltais. Bevartydamas žemėlapį, jame matai tik kreivą liniją, kuri jungia kokius tai taškus, reiškiančius salas; važiuojant automobiliu, matai tiesų ar besivingiuojantį kelią, kurio kraštus plauja žalsvas, mėlsvas Atlanto vanduo. Kad ir blogesniu automobiliu važiuojant, pajunti kokį tai didingumą, galybę šalies, kurioje gyveni. Matai ir džiaugies, kaip viskas, kiekviena salelė sujungta keliais, kuriais gali keliauti kiekvienas. Ir tai visa sukurta Amerikos žydėjimo ar nedarbo metais.

Key West piratų lizdas

Praeities istorija teigia, kad tas salas šešioliktame šimtmetyje surado ispanų tyrinėtojai, keliautojai. Ispanų kavalerijos karininkas J. P. Salas buvo tų salų savininkas iki 1821 metų, kada jas pardavė J. Simonton'ui, Alabamos pirkliui. Ankstyvesnėje tos salos istorijoje sakoma, kad joje gyveno indėnai, ispanų nugalėtojai, o šalia jų ramiai, po žygių, ilsėdavosi garsūs piratai. Tačiau tų pirmatakūnų nerasi nė pėdsakų. 1823 m. Key West uostas tampa karo laivyno uostu. Tokiu jis yra iki šiol. Pereito karo metu jis JA V-bių karo laivynui buvo didelės reikšmės. Tačiau dabar, kur eini, junti ramų civilinį gyvenimą. 50,000 amerikiečių gerai žino, kad jie toliau keliauti negali, tai paskutinis jų punktas. Kiekvienas iš čia gali grįžti tik tuo vienu jūra einančiu keliu.

1930 metai labai reikšmingi

Jau 1904 metais buvo pradėtas vadinamasis užjūrio geležinkelis, kuris vieno asmens, H. R. Flagler iki 1912 metų ir buvo pravestas. Tačiau tų eilės salų istorijai svarbu suminėti 1930 metai. Tuos metus amerikiečiai atsimena. Tais metais federalė valdžia, kad sumažintų nedarbą, pradėjo visoje Amerikoje dideles sumas kloti keliams taisyti, taip ir čia teisė kelią per jūrą. Pereito karo metu, kada Key West įgijo dar didesnės reikšmės karo laivynui, kelias per jūrą buvo dar pagerintas. Tvirtinama, kad turisto akis pagauta 1937 metais, kada į čia taip pat federalės valdžios lėšomis suplaukė rašytojai, dailininkai ir jie plunksna ir teptuku atkreipė amerikiečių dėmesį į šias salas.

Vanduo gėrimui iš žemyno

Ir tas pagerinimas, tai pereito karo palikimas. Kad salos gyventojai galėtų gerti ir iš ryto nusiprausti gėlu vandeniu, visame žemyne ūžiant karui, amerikiečiai pravedė į Key West vamzdį, kuriuo teka ir tekės gėlas vanduo iki mokslininkai išras būdą jūros vandeniui valyti. Tuose tūkstančiuose gyventojų sutinki įvairių žmonių, o kiekvienas žino, kad ir čia yra lietuvių. Čia gali sutikti gyventoją, kuris savo gyvenime nematė daugiau nieko kaip savo žvejų uostą, žydrų dangų ir mėlyną vandenyną. Jis gyvena ir gyveno mediniame namelyje, kuriame gimė. Keista, bet teisinga, kad čia rasi daugiau medinių namų, negu bet kur kitur Floridoje.

Vykstant į Key West savęs žmogus klausi, kažin ar ten gyvena lietuvių, bet ten būdamas sužinai, kad ir čia lietuvių esama, jų ten keliolika. Vienas jų, be kitų biznių, įsigijęs net šrimsų gaudymo laivą.

Žvejai ant tilto

Daugybė tiltų, bet netrūksta ant jų ir žvejų — moterų ir vyrų, vaikų. Pasakoja, kad Miami gyventojų didelis paprotys liuoslaikiu pasukti į Key West ir pakeliui nuo tilto išmesti meškerę ir taip nuo tilto meškerioti dieną, naktį iki pavargsta visa šeima. Tada kelias atgal.

Nemaža yra pakeliui begyvenančių, o jų skaičius vis didėja. Pasakoja, kad žemė pačioje Key West vis brangsta ir brangsta, — ji brangsta ir pakeliui į tą salą. Didėja turistų skaičius, auga ir tos pakelės gyventojai. O tų gyventojų gyvenimas tikrai pakelės gyvenimas. Pakilęs iš ryto išeini iš savo namų, išeini į kelią, kurio vardas US Nr. 1. Pasuk į kairę, pėsčias gali pasiekti JA V-bių pietinių sienų tolimiausią ribą. Pasukęs į kitą pusę, tuo pačiu US N. 1 keliu, gali keliauti iki pat New Yorko, jei nesuksi nei į vieną, nei į kitą pusę, gyvensi pakelyje. Ir tas kelias įdomus ištisą metą.

Dieną vandenynas, naktį šviesos

Keliaujant dieną žmogaus akį traukia vandenys, įvairiavarsiai vandenys; keliaujant naktį šviesos. Pakelyje daugybė viešbučių, viešbutėlių, gazolino stočių, restoranų, ir jie visi lyg pasakai, teatrui iliuminuoti įvairiaspalvėmis šviesomis. Viešbučiams parinkti įvairiausi egzotikos vardai. Tie vardai išrašyti elektros įvairiaspalvėmis lemputėmis, šalia jų dar koks paukštis, laivas ir gėlės, o pakeliais palmių alėjos. Šalia viešbučių ir restoranų įvairiausios, aukščiausios palmės, jų didingas kepures apšviečia, kur tai paslėpta elektros stipri lemputė. Taip žmogus ir žvalgais, — tai tau Amerika, prisimena vieno seno amerikiečio posakis, kuriuo jis pabrėždavo Amerikos didingumą. Ir taip keliu US No. 1 grįžti į Amerikos žemyną.

Lėtai einanti auka

PORT ARTHURO, Can., — 1954 metais prieš pačias Kalėdas Fort Williams ir Port Arthuro apylinkėse gyvenantieji lietuviai surinko šimtą dolerių Vandai Lingytei. Ji, kaip žinome iš laikraščių, jau devyneri metai guli gipse, Vokietijoje.

Norėdami, kad mūsų sumesti pinigai greičiau pasiektų nelaimingą lietuvaitę, pasiuntėm juos Toronto Šalpos Centro Vadovybei, prašydami tuojau pinigus persiųsti. Deja, iki šio meto minėta suma Lingytės dar negauta. Šią vietovę pasiekė nelaimingos mergaitės tėvo laiškas, rašytas vasario 24 dieną, kuriame sakoma, kad iki šio meto pinigai negauti. Mums atrodo, kad auka nepaprastai lėtai eina. Ar negalima būtų patirti tokio lėtumo priežasčių? Ir kada ji pasieks nelaimingąją? —**Aukotojas**

Toronto, Ont.

Svarbios prakalbos

Išgirskime Kanados parlamento narį M. J. Coldwell ir Ontario prov. CCF lyderį Donald MacDonald. Jiems prakalbas rengia CCF Ethnic Council, lietuviškai — mišrių tautų S. D. Sąjunga. Prakalbos įvyks kovo mėn. 29 d., antradienio vakare, 8 val., 33 Cecil St., Toronto. Cecil gatvė prasideda nuo Spadina į rytus, tarpe Dundas ir College.

CCF yra jūsų partija. Ir štai kodėl. Cooperative Commonwealth Federation (CCF) yra demokratinė, antikomunistinė darbininkų, ūkininkų, smulkių prekybininkų, profesionalų ir kitų inteligentų, stojančių už demokratinę santvarką.

Štai keli punktai iš CCF programos, su kuria, manau, kiekvienas Kanados gyventojas nelai sutiks.

Nedarbo atveju

CCF stoja už planingą viešųjų darbų parūpinimą, statant gyvenamus namus, ligonines, mokyklas ir daugelį kitų darbų, kuie būtinai reikalingi Ontario provincijai.

Pasireiškia gyvenamų namų didelis trūkumas

CCF stoja už pastatymą mažiausiai 40,000 namų, kurių nuomų kainos būtų žemos, kad biednuominė galėtų apsigyventi tinkamose patalpose.

Sveikatos apdraudos reikalas. CCF stoja už planingą visos Kanados žmonių sveikatos apdraudą, panašią kaip kad Anglijoje yra. Kaipo pirmą žingsnį šioje srityje, Ontario provincija turėtų išleisti įstatymą, apimantį visą provinciją, pagal kurį kiekvienas provincijos gyventojas turėtų teisę naudotis ligoninių patarnavimu nemokamai ir tiek, kiek žmonėms bus reikalinga.

Senatvės pensijų reikalas. CCF stoja už pensijos pakėlimą iki $60 mėnesiui, ir ją mokėti kiekvienam, sulaukusiam 65 metus amžiaus.

Darbo standarto reikalas. CCF stoja už įstatymų numatytą 40 v. savaitę su atitinkamu atlyginimu, prisilaikant pragyvenimo standarto, kad šeimos galėtų tinkamai pragyventi. Metų bėgyje turėtų būti dvi savaitės apmokamų atostogų.

Kanados gyventojams tokie įstatymai būtinai reikalingi, bet mes niekuomet jų nesulauksime, kol šalį valdys konservatoriai ir liberalai, nes jie jau seniai tą žada, bet savo pažadų nevykdo. Kaipo pavyzdį galima parodyti. kad liberalai, 1919 metais eidami į rinkiminę areną, žadėjo pravesti įstatymą nacionalės sveikatos apdraudos reikalu, bet iki šiol to savo pažado neištesėjo.

Konservatoriai 1953 metais taipgi pažadėjo pravesti įstatymą Ontario provincijoje sveikatos apdraudos reikalu, bet to nepadarė, ir visai nemano tai daryti, nes dabar jie valdo šią provinciją ir jei norėtų, tai galėtų lengvai tai padaryti.

Kas kita yra su CCF partija. Ten, kur ji turi daugumą valdžioje, jie vykdo savo programą, nes ji yra pačių žmonių demokratiniu būdu sudaryta partija, todėl kiekvienas žmogus, norintis geresnės ateities, turi ne tik balsuoti už CCF kandidatus, bet turi stoti į jos eiles ir veikti savo ir visos Kanados žmonių gerovei. Tad nepamirškite kovo 29 8 v. v. ir išgirskite CCF pirmaeilių pareigūnų kalbų.

CCF Ethnic Council delegatas
A. F.

Detroit, Mich.

Bendruomenės dovanos šeštadieninės mokyklos mokiniams

Nepriklausomybės šventės proga L. B. Detroito Apylinkės valdyba paskyrė Detroito lietuvių šešt. mokyklos IV sk. mokiniams 2 dovanas už geriausius rašinius. Komisija iš Bendruomenės valdybos nario A. Misiūno ir mokytojų K. Kodatienės ir K. Griciaus parinko temas "Legenda apie Vilniaus įkūrimą" pasakojimas ir "Kuo mums brangi Vasario 16?" Abi šias temas mokiniai parašė per dvi valandas. Komisija, peržiūrėjus ir įvertinus darbus, pripažino pirmos dovanos laimėtoja Ireną Putriūtę ir II-ros dovanos laimėtoju Algį Skorupską. I-ji dovana medžio drožinys stilizuotas geležinis vilkas su tautine vėliavėle ir knyga Maironio — "Pavasario balsai", II-ji dovana stilizuotas geležinis vilkas ir knyga M. Springborn "Paskutinis Prūsų Sukilėlis Herkus Mantas".

Dovanos buvo įteiktos pamokų metu kovo 5 d. Dovanų įteikime dalyvavo L. B. Detroito Apylinkės pirmininkas inž. Č. Staniulis, mokyklos vedėja O. Balzarytė ir mokytojai K. Gricius, K. Kodatienė ir kun. Simanavičius.

Mokiniai gražiai pasveikino atsilankiusius svečius šūkiu "Sveiki, sveiki, sveiki pas mus atsilankę sveiki". Laimėjusius sveikino ir tarė žodį visiems IV sk. mokiniams L. B. Detroito Apyl. p-kas inž. Č. Staniulis, mokyklos vedėja O. Balzarytė ir IV sk. mokytoja K. Kodatienė.- Visi savo kalbose, ne tik kad pasidžiaugė laimėtojais, bet skatino ir visus kitus mokinius kuo geriau mokytis, kad per mokslą ir žinias labiau pamiltų savo tėvų žemę. Bendruomenės pirmininkas pažymėjo, kad šios dovanos nepaskutinės ir kad kiekvienas mokinys turi galimybę būti geru pavyzdingu mokiniu ir kitą kartą laimėti.

Mokiniai gražiai sutartinai padeklamavo ko jie renkasi šeštadieninę mokyklą:

Kad išmokt gerai skaityti,
Ir lietuviškai rašyti,
Kad pažinus savo kraštą,
Nors iš knygų nors iš rašto

Buvo paskaityti dovanas laimėjusieji geriausi rašto darbai.

Tenka tik džiaugtis, kad lietuvių bendruomenė taip rūpinasi mūsų priaugančia karta ir visokiais būdais skatina mokytis savo gimtosios kalbos ir krašto pažinimo. K.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3%
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

5¼% ON YOUR MONEY

★ This security on the New York Stock Exchange has no bonds or preferred.
★ It is strong financially with more than $4,500,000 in cash and current assets four times current liabilities.
★ Dividends have been increased four times in the past five years.
★ This company has large or controlling interests in four other companies, and has great possibilities for future expansion and growth.

For more information on this or any other investment matter, contact

Eldredge, Tallman & Co.
INVESTMENT SECURITIES
231 SO. LA SALLE STREET, CHICAGO
Telephone: RAndolph 6-6041

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - - $53,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $4,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valondos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo
Bendrovių Lygos Narys
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardav mas
11 gabalų tiktai už $169

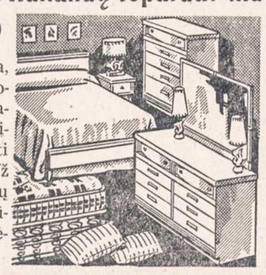

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

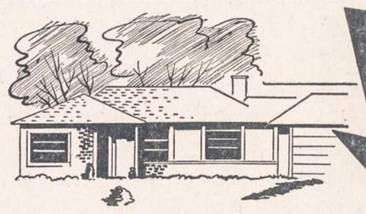

TAI OBALSIS, KURIS PER 50 METŲ DAUGELIUI SUTEIKĖ GERBŪVĮ IR TURTĄ

50
PLANINGAS TAUPYMAS VISADA NEŠA GERUS DIVIDENDUS
1905 50 1955

MUTUAL Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION
JOHN J. KAZANAUSKAS, President
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill. Phone VI 7-7747
Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiad. visai neatidaroma.

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SO. HALSTED STREET
Tel.: CAlumet 5-7237

RAKANDAI
TELEVIZIJOS
RADIOS
REFRIGERATORIAI
PLOVYKLOS
PEČIAI
KAURAI
JEWELRY
Prekės geriausių išdirbysčių.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI

Lietuviška Radio Valanda Budriko leidžiama iš stoties WHFC, 1450 kil. kas ketvirtadienį nuo 6 iki 7 val. vak.

PALMIŠKOS UOGOS

Palmiškos Džiovintos Uogos yra geros dėl tų, kurie turi užsisenėjusius šalčius galvoje, erzinančius skaudėjimus kvėpavimo kanaluose, kaip tai nosyje, ausyse ar gerklėje. Palmiškos Uogos yra labai maistingos ir turėtų būti geros dėl tų, kurie turi silpnus ir neveiklius lytiškus Organus. Ir tos Uogos yra viso kūno stiprintojos ir pagerintojos. Svaras Uogų yra $2.00, bet jeigu norite per COD, tai $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

Chicagos Lietuvių Auditorija
3133 So. Halsted Street
VIctory 2-6172

ŠIŲ METŲ KOVO 27 DIENĄ RUOŠIA
ESTŲ-LIETUVIŲ KONCERTĄ
Dalyvauja estų tenoras EEDO KARRISOO, ALGIRDAS BRAZIS, M. KRIPKAUSKIENĖ, ONA SKEVERIŪTĖ

Geros arijos, duetai
Biletai $2.00
Moksleiviams $1.50
Pradžia 4:30 val. vakaro

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu:	
Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50
Užsieniuose:	
Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Vasario Šešioliktoji Jungtinėse Valstybėse

Amerikos Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, šiemet Lietuvos nepriklausomybės sukaktis buvo oficialiai paminėta JAV sostinėje, paskiruose steituose ir daugelyje miestų — plačiau, negu kitais metais.

Vasario Šešioliktosios proga padarė pareiškimą valstybės sekretorius John Foster Dulles. Dešimts gubernatorių paskelbė "Lietuvių Dieną" ir du gubernatoriai davė pareiškimus lietuvių komitetams, rengusiems nepriklausomybės minėjimus.

Taip pat paskelbė "Lietuvių Dieną" 17 miestų mėrai, tarp kurių yra tokie didmiesčiai, kaip New Yorkas, Chicago, Philadelphia, Los Angeles, Boston ir Pittsburgh.

JAV KONGRESE

Pasakė kalbas apie Lietuvą senate 13 senatorių. Du senatoriai įdėjo savo pastabas apie Lietuvą į Kongresinį Rekordą. Keturiolika senatorių atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai arba jos skyriams ir lietuvių komitetams kolonijose sveikinimus Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga.

Atstovų bute Washingtone kalbas apie Lietuvą pasakė 43 kongresmanai, vieni Vasario 16 besiartinant, kiti sukakties dieną, treti sekančiomis dienomis.

Pareiškimus Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga įdėjo į Kongresinį Rekordą 33 kongresmanai. Sveikinimus lietuviams atsiuntė 21 kongresmanas.

Viso Lietuvos paminėjime dalyvavo 29 senatoriai ir 97atstovai, atseit, 126 JAV kongreso nariai.

Iš to galima numanyti, kaip populiarus pasidarė Lietuvos reikalas šioje šalyje.

Amerikos spaudoje buvo taip pat daug rašyta apie Lietuvos nepriklausomybę. Vedamieji ir specialūs straipsniai buvo įdėti daugelyje dienraščių. Jų tikrą skaičių patirti neįmanoma. Kol kas yra tik iš dalies surinktos žinios apie stambiuosius didmiesčių dienraščius iš tų vietų, kur gyvena lietuviai.

KITI LAIKAI

Kalbant apie Amerikos spaudoje pasireiškiantį pritarimą Lietuvos laisvės reikalui, prisimena liūdnieji metai Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje ir po karo. Tada į didžiuosius šios šalies laikraščius beveik nebuvo galima "įsilaužti".

Beveik visa, kas būdavo parašoma nepalankaus Sovietų Rusijai, redakcijos mesdavo į gurbą. Bet dienraščiuose ir žurnaluose nuolatos pasirodydavo pranešimai ir straipsniai apie tai, kad Lietuva bei kitos Pabaltijo valstybės "galutinai" įjungtos į sovietų imperiją. Kai kurie "žinovai" sakydavo, kad tos valstybės esančios "parduotos" Stalinui ir Washingtonas laukiąs tik "patogios progos" tai paskelbti oficialiai. Nevienam žmogui tai įstrigo taip giliai į galvą, kad jie dar ir šiandien tuo tiki ir tai kartoja.

Jei Lietuva būtų parduota, tai kaip valstybės sekretorius ir kongreso nariai galėtų kalbėti apie jos nepriklausomybę?

"Komunizmas" Palangos Gintaro artelėje

APŽVALGA

Lietuvos komunistų partijos C. K. organas "Tiesa", kuri eina Vilniuje, įdėjo labai įdomų feljetoną apie "Lietuvos gintaro artelę" Palangoje. Artelė tai rusiško tipo darbo organizacija, iš dalies primenanti kooperaciją, bet tvarkoma diktatoriškai, kaip ir viskas kita komunistų valdžioje.

Feljetone pasakojama, kaip toje gintaro artelėje šeimininkauja pirmininkas *Klemensas Želvys* "su visa savo kompanija": Adele Sendrauskaite, komjaunuoliu Zubavičium, metalistu Stonkum, vyriausiąja darbininke Strikaitiene ir k.

Artelės pirmininko Želvio pakalikai priverčia darbininkus "aukoti", kad jam būtų perkamos dovanos vardadienio progomis. Tuo būdu 1952 m. jam buvo padovanota "rašalinė su visais priedais", 1953 m. — "stalo servizas", o 1954 m. — radijo aparatas ir brangus laikrodis.

Apie šias paskutines dovanas, kaip buvo renkami iš darbininkų pinigai joms nupirkti, rašo smulkiau "Tiesos" korespondentas. Būtent:

"Pirmininko vardadieniui artėjant, jo dešinioji ranka Adelė Sendrauskaitė pasikvietė į šalį gintaro šlifuotoją Zubavičių ir jam pareiškė:

"— Šiemet tau, Algirdai, išpuolė didelė garbė surinkti pinigus ir mūsų pirmininkui dovanas nupirkti. Sudarysi sąrašą, ir tegu kiekvienas darbuotojas pasirašo. O sąrašą su dovanomis įteiksime pirmininkui.

"Zubavičius rinko pinigus. Komjaunuolis Norkus ne labai tenorėjo duoti.

"— Bet juk sąrašas pateks pirmininkui. Neras mano pavardės ir dar ko gero iš darbo atleis.

"Keturiasdešimt žmonių sudėjo pinigus. Komunistas Daugys ir komjaunuolis Zubavičius specialiai vyko į Klaipėdą. Nupirko radijo aparatą 'Ryga-6' ir laikrodį, kuris užsuktas tiksi net dvi savaiti.

"Pirmininkas už dovanas tuoj pat atsilygino: tiesiog į cechą (dirbtuvės skyrių — *"N". Red.*) pristatė porą litrų degtinės ir liepė išgerti į jo sveikatą".

Korespondentas dar priduria, kad "išgėrimai artelėje ne naujiena", "degtinėlė upėmis liejasi".

Giminės gauna dideles algas

Darbininkai išnaudojami ne tik tuo, kad juos verčia "tepti" pirmininką varduvinėmis dovanomis, kaip kitąsyk kad būdavo verčiami Rusijos caro valdininkai pirkti dovanas savo "načalninkams". Gintaro įmonės darbininkai Palangoje turi sunkiai dirbti ir gauna menką atlyginimą, tuo tarpu kai pirmininko pataikūnai ir jų giminės ima dideles algas, kad ir nieko arba beveik nieko nedirbdami.

"Tiesos" rašinyje skaitome:

"Pirmininkas (Klemensas Želvys) apsistatė dešinėmis ir kairėmis rankomis, visokio plauko ramsčiais. Kaip čia metalistas Stonkus nepavaišins pirmininko, jeigu artelėje visa jo giminėlė dirba? Jis segtukus auksuoja, žmona, žmonos brolis irgi tame pačiame ceche įsitaisę. Per vienas išgertuves darbininkai ėmė ir pakrikštijo metalistų cechą — Stonkų cechu.

"Ar daug, ar mažai Stonkus dirbs, bet per mėnesį porą tūkstančių vis gaus. O vasario mėnesį taip įvyko: Stonkus sirgo ir uždirbo... 2298 rublius. Bet pinigo jam maža — auksiniais žiedais pradėjo prekiauti... O iš kur auksas? Neseniai beveik išaiškėjo. Paėmė techninis vedėjas iš sandėlio 500 segtukų, o jie juodi ir pelenuose neblizga, nors laikomi paauksuotais. Dabar Stonkus juos iš naujo perauksuoja".

Ne visiems 'aukso kasyklos'

Stonkus yra susigiminiavęs su pirmininko "dešiniąja ranka" Sendrauskaite, todėl jisai proteguojamas. Komunistų organo korespondentas rašo:

"Dešinioji pirmininko ranka — Adelė Sendrauskaitė irgi iš vienos giminės. Jos sesuo Stonkaus žmona. Plaukioja ji sau, kaip sūris po sviestą, kas mėnesį po 1300-1900 rublių gauna, ant darbininkų rėkia ir išgėrimus pirmininkui rengia. Kaip inkstai taukuose vartosi ir kiti Klemenso Želvio sėbrai. Vyr. darbininkė Strikaitienė prisiėmė savo vyrą į gintaro apdirbimo cechą. Artelės valdyba spalio 28 d. apiformavo jo priėmimą į darbą. O lapkričio 1 dieną jam jau buvo priskaityta 1120 rublių. Tikros aukso kasyklos; teisingai mūsų protėviai lygino gintarą su auksu... Tik ne visiems. Yra nemaža darbininkų, kurie, dirbdami tą patį darbą, gauna 2-3 kartus mažesnį darbo užmokestį, nors ir yra specialistai. Komjaunuolis Stasys Norkus baigė Telšių dailės mokyklą ir dirba raižytoju 'Lietuvos gintaro' artelėje. Per tris mėnesius jis uždirbo tris kartus mažiau, negu Adelė Sendrauskaitė (per mėnesį. — *"N". Red.*)".

Tai šitaip eina dalykai Palangoje, ir tai jau ketvirti metai!

Darbininkai nesuranda teisybės

Pirmininkas Želvys su savo kompanija ketvirti metai šitaip šeimininkauja gintaro įmonėje, ir ketvirti metai dori ir sąžiningi darbininkai "ieško teisybės", bet nesuranda:

"Ketvirti metai Palangos miesto vykdomasis komitetas, o nuo pernai pavasario ir partijos Kretingos rajono komitetas stengiasi kromelį paversti artele. 1954 metų balandžio mėnesį miesto vykdomasis komitetas Želvio veiklą pažymėjo net specialiu sprendimu, kad 'Lietuvos gintaro' artelės pirmininkas 'nusišalino nuo vadovavimo artelei, sistematingai girtauja, būdamas girtas įžeidinėja darbuotojus. Artelės įmonė dirba be jokios kontrolės. Fotografai, kirpėjai net sezono metu neįvykdo planų. Artelės pirmininko ir buhalterio leidimu gintaro parduotuvėje pardavinėjami privatūs gintaro dirbiniai. Artelėje vyrauja asmeniškumas ir šeimyniškumas. Pirmininkas Želvys neteko autoriteto darbuotojų tarpe".

Komiteto pareiškimas buvo pasiųstas į Vilnių, ir buvo tikėtasi, kad iš to bus padarytos "griežtos išvados". Kas gi atsitiko? Štai kas: iš Vilniaus atvyko koks ten "kadrų skyriaus viršininkas" Sviridovas. Jisai

"patikrino pirmininko darbą ir padarė išvadą: iš tikrųjų, Želvio krupnikas, kaip gintaras, niekur tokio negėriau..."

Kaip buvo, taip viskas ir pasiliko. Želvys ir toliau "skambina stikleliais" ir susidoroja su kiekvienu mėginimu pajudinti jį iš vietos.

Tai puikus pavyzdys to, kaip subolševikintoje Lietuvoje yra "tvarkoma" pramonė. Reikia turėti galvoje, kad ta Palangos gintaro įmonė yra stambiausia ir bene vienintelė toje pramonės šakoje.

Toje artelėje, kaip matome, sąlygos yra daug blogesnės, negu prasčiausiose kapitalistinių šalių dirbtuvėse. Kaip gali taip netvarkingai vedama pramonė būti produktinga?

IŠ PIETŲ AMERIKOS

KAS TIKRAI PADEDA KOMUNIZMUI

Rašo **J. LAZDAUSKAS TOLIUŠIS,**
"Naujienų" bendradarbis Urugvajuje

(Tęsinys)

Meksika buvo pirmoji ispaniškai kalbančios Amerikos valstybė, kuri simpatingai žiūrėjoj Sovietų Sąjungą, kol jinai skelbė pasauliui, kad "neužimsianti nei colio svetimos teritorijos, nei savosios nė colio neatiduosianti niekam!". Bet kai tik Sovietų Sąjunga užėmė Pabaltijo valstybes, "supopuliarino" Lenkiją, Čekoslovakiją ir Balkanus taip pat išprievartavo, Meksikoj prasidėjo pirmiau negu kur kitur tų simpatijų Sovietų Sąjungai aptemimas. Pirmiausia aptemo progresyvioj bei pažangiojoje inteligentijoje, vėliau darbininkų klasėje ir visoje valstybėje abelnai imant. Meksikos komunistų partija kaip tokia teaugo tik iki 1940 m. Tas jos augimas paėjo žymia dalimi nuo perdaug užsiakcentavusio buvusių Meksikos vyriausybių radikalizmo. Bet kai atėjo prezidento Cardenas kadencijos išbaigimas, toliau Meksikos komunistų partijos numeriškas augimas neatnešė nei didesnės pastangos, nei geriau išgaląstos inteligencijos. Komunistų partija gimė oficialinėje tolerancijoje, nesutikdama organizacinių sunkumų, nei kentėdama persekiojimų. Būtų galima net pabrėžti, kad greta radikališkųjų nacionalistinių grupių Meksikoje komunistų partijos net atskirti nebuvo lengva, nes tarp jų didesnių skirtumų bei priešingumų kaip ir nebuvo. Kai tik radikalizmas paliovė buvęs dominuojančia oficialine gaida, komunistų veikimas Meksikoj pradėjo nesulaikomai smukti. Laisvos social-liberalinės bei socialdemokratinės spaudos ir žodžio kritikos nagan imami komunistų partijos vadeivos ir eiliniai nariai pradėjo trauktis iš partijos vienas po kito, daugelis iš jų net savo viešais pareiškimais griežtai pasmerkdami Sovietų Sąjungos agresingumą ir jos pseudokomunizmą ar pseudosocializmą.

Ką davė kontraliberalinė revoliucija — kontrarevoliucija rusuose

Revoliucinės humanitarinio liberalizmo idėjos iš Vakarų Europos plaukė į Rusiją per jos universitetus. Konstitucinės monarchijos posūkis rusuose yra social-liberalinės inteligentijos politinio mintijimo išvada. Kerenskio vyriausybė buvo revoliucinis tosios inteligentijos kovų produktas. Šios social-liberalinės rusų inteligentijos pastangos buvo įstačiusios Rusijos Imperiją į gerą kelią. Gera politinėj, ekonominėj, socialinėj ir dvasinės kultūros prasmėj imant. Šiuo keliu eidama Rusijos Imperija būtų bent kartą savo gyvenime buvusi žmoniška. Bet bolševikiškoji maskolių kontraliberalinė revoliucija—kontrarevoliucija nukreipta prieš demokratinį socializmą, susprogdino Rusijos ir josios kaimynų laimingą ateitį. Susprogdino Vokietijos kaizerio padedama. Susprogdino iš vidaus, kai iš lauko vokiečių imperializmas negalėjo. Ir savo prigimtimi ir savo darbais maskoliškas komunizmas priskaitytinas prie dešiniųjų, o ne prie kairiųjų teorijos predikų ir praktikos. Klasinis Rusijos carų imperializmas pakeistas nauju imperializmu, davus jam patrauklų komunizmo bei socializmo vardą, pirmiausiai Rusijos liaudį suklaidino ir čia pat ją išdavė. Vėliau labai greit ją pavergė. Laisvės idėjos, atėjusios Rusijon iš Vakarų Europos, bolševikiškos maskolių kontrarevoliucijos pačiais apgaulingiausiais būdais buvo nususintos iki visagalinčios valstybės įkūrimo, kuriai visi privalo dabar tarnauti ir net ją garbinti, kaip vakar visi tarnavo ponui Dievui ir Carui, juos garbindami ir visaip jiems pataikaudami. Maskališkoji bolševikų kontrarevoliucija, išeidama iš šios gilia senove dvokiančios misijos, pasišovė, ne kaip social-liberalinė meksikiečių revoliucija, mažinti socialinius skirtumus, nesigailint pastangų laipsniškam jų išgyvendinimui.

(Bus daugiau)

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiųsite $14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus metu!

DR. A. DARGIS

Joną Biliūną atsimenant

Darbininkai-mažažemiai ieško darbo

(Tęsinys)

J. Biliūno atsisveikinimas su Varkalu

Ankstyvas pavasario rytas. Saulutė kopia aukštyn į dangaus skliautą. Miesto gatvėse judėjimas. Darbininkai skuba į darbovietes. Kiemsargiai skuba šluoti gatves ir šaligatvius, palaisto gatves vandeniu, kad nebūtų dulkių. Jonas Biliūnas, anksti atsikėlęs, skubiai apsirengęs, išeina iš namų. Jis skuba į pajūrį.

Miesto parkas pajūry baigiamas tvarkyti. Takeliai sutvarkyti, suoleliai nudažyti, medžiai nusodinti. Ant senų užleistų kopų išaugo gražus parkas.

Prie vieno alyvų krūmo ant suolelio sėdi Varkals. Jis nedidelio ūgio, kukliai apsirengęs namų darbo švarku ir kelnėmis. Šalia jo ant suolelio nedidelis audeklinis maišas, kuriame įdėtas duonos puskepalis, sūrio gabalas. Varkals sėdi susimąstęs, nuliūdusiomis akimis žvelgia aplinkui į parko krūmuosę čiulbančius paukščius. Du žvirbliai šokinėja ant takelio, ieškodami maisto trupinėlių. Varkals išsitraukė iš maišelio duonos gabaliuką, sutrupinęs numetė žvirbliukams.

Tuo tarpu, greitais žingsniais bežingsniuodamas, pasirodė iš kitos parko pusės J. Biliūnas.

— Sveikas, mielas drauge, — pasakė J. Biliūnas, prisiartindamas prie Varkals. Varkals, atsistojęs nieko nesakydamas padavė jam ranką.

— Dovanok, kad pavėlavau, — pasakė J. Biliūnas.

— Na, tai laikas ir eiti jau, — atsakė Varkals.

Varkals dirstelėjo į parko medžius, krūmus, ir mintyse, atrodo, tarė:

— Sudiev, Latvija, sudiev, gimnazija, draugai... broliai darbininkai...

Taip Varkals, pasiėmęs savo audeklinį maišelį su duona ir sūriu, drauge su Jonu Biliūnu iššygiavo į pajūrį.

Baltijos jūra šį rytą buvo rami, tyli, be bangų... Begalės jūros plotas tęsėsi šalia jų. Jos melsvai žalias paviršius toli toli susilieja su horizontu. Vienoje kitoje vietoje plaukia garlaiviai. Jie atrodo mažyčiai, kaip vaikų žaisliukai.

J. Biliūnas ir Varkals žygiuoja tvirtais žingsniais prie pat jūros vandens, kietu šlapiu smėliu. Dešinėje jūra — atvira, atrodo beribė, kairėje amžiais supiltos neaukštos smėlio kopos. Šiose kopose juodu susipažino dar vaikai, bežaisdami "kiaulytę", sviedinį ir kitus žaidimus. Dabar Varkals apleidžia čia kūdikystės praleistas dienas, keliauja užsienin be pinigo, be pažinčių ieškoti laisvės, geresnės ateities. Jis bėga iš tėvynės Latvijos į svetimą, nežinomą kraštą. Kas jį ten laukia — vargas, skurdas, nežinia?

J. Biliūnas prisimena susitikimų su Varkalu pasikalbėjimus, naujas mintis. Žandaro Vonsiackio ranka pasiekė juos, dabar išblaško. Vieno ir kito tėvynė kenčia žiaurią priespaudą, lietuviai neturi savo spaudos, savo knygų, savo literatūros.

— Gaila, gaila, kad mums reikia skirtis, — sako J. Biliūnas. — Bet mes dar susitiksime. Mūsų bendras darbas ateityje. Mes stosime į kovą už darbininkų darbo pagerinimą, kovosime už jų išlaisvinimą iš kapitalistų... ir gal sulauksime šviesesnio rytojaus.

Taip juodu žygiuoja pajūriu, apleisdami miestą. Miestas išnyko iš jų akių, tik nuo fabrikų kylantieji dūmai matėsi padangėje ir drumstė šviesiai mėlyną dangaus skliaustą. Saulė vis kilo aukštyn. Kai kur tarp kopų pasirodė vienas kitas vieversėlis, pakilęs aukštyn, čireno savo ištęstą giesmę.

Taip besikalbėdamu, juodu nužygiavo apie 10 kilometrų.

— Man reikia grįžti, — pasakė J. Biliūnas, — aš turiu iki 9 val. patekti į gimnaziją.

— Dėkui, mielasis drauge, — atsakė Varkals, — kad taip toli mane palydėjai, tėvynę apleidžiant. Aš visuomet prisiminsiu, būdamas svetimam krašte — ar bus bloga man, ar gerai.

Juodu pasitraukė nuo jūros vandens — paėjo apie 50 žingsnių smėliu prie kopų, ten tarp vijokliais ir smilgomis apaugusiu atsisėdo ant smėlio. Liūdnai pasižiūrėjo vienas į antrą. Varkals tarė:

— Latvijos ir Lietuvos darbo žmonės, darbininkai ir valstiečiai paduos vienas kitam ranką, dirbs ir kovos už Latvijos ir Lietuvos bendrą reikalą. Mūsų broliai latviai ir lietuviai gyvensime kaip geri draugai, kaip kad mudu gyvenome. Lai gyvuoja Latvijos Lietuvos darbo žmonių sąjunga prieš bendrą priešą — caro valdžią, baronus, dvarininkus ir kapitalistus. Už jų nepriklausomybę ir draugystę.

Juodu apsikabino, pasibučiavo, kuone apsiverkė, kad reikia skirtis, atsistojo. Varkals pajūriu patraukė į pietus Palangos link, į užsienį, o Jonas Biliūnas į šiaurę, atgal į Liepojaus miestą.

Atsisveikinimo vakarienė

Artinosi Gegužės Pirmosios šventė. Sumanyta tą reikšmingą darbininkų klasės kovos šventę vienaip ar kitaip atžymėti. Tąja proga buvo suruoštas dvylikos jaunų gimnazistų, susipažinusių su socialistinėmis idėjomis, pobūvis. Visi jaunuoliai susimetė po keletą kapeikų vakarienės išlaidoms. Jonas Biliūnas, baigdamas gimnaziją, pareiškė pageidavimą atsisveikinti su savo senais būrelio draugais bei duoti jiems keletą nurodymų.

Pirmasis būrelis, kur vyko vien tik lavinimasis (nagrinėjimas lietuvių kalbos, lietuvių istorijos, gamtos ir net poltinės ekonomijos), buvo suspenduotas, išsiskirstęs. Tame būrelyje eidavo karšti ginčai tarp Jono Biliūno ir Felikso Vizbaro dėl religinių pažiūrų, daugiausia dėl Biblijos. Susidarė naujas būrelis, maždaug 12 vyresniųjų klasių mokinių. Būreliui priklausė Feliksas Bugailiškis, Pranas Mažylis, Domas Šidlauskis, Antanas Rucevičius, Antanas Purėnas, Alseika ir kiti. Būrelio narių tarpe buvo plačiai skaitoma ir platinama lietuviškoji Tilžės spauda.

Justina Pacevičienė pagamino užkandžius. Nupirkti buvo keli buteliai alaus ir limonado. Apie 8 val. vakare susirinko vakarienės dalyviai, J. Biliūno mokiniai, auklėtiniai. Visi susėdo už stalo, Justina Pacevičienė čia pat ant lovos krašto. J. Biliūnas, svečiams susėdus, sustojo vaikščiojęs po kambarį, atsistojo prie stalo ir tarė žodį:

— Brangūs draugai! Čia mes susirinkome atšvęsti Gegužės Pirmosios, darbininkų solidarumo šventės. Taip pat aš greitai apleisiu gimnaziją. Atsisveikindami, atsiminkime bendrus uždavinius, kuriuos reikės mums vykdyti ateityje. Per 3-4 metus dirbdami slaptuose būreliuose, išmokome lietuviškai rašyti, susipažinome su slapta užsienio ir Amerikos lietuviška literatūra. Gyvenime mes susidursime ne vien su tautiniais klausimais, bet ir tos skriaudžiamosios masės — darbininkais. Darbininkai — ypač lietuviai — dirba pačius sunkiausius darbus po 15-16 valandų per dieną.

Keletas žodžių apie Šaulių Sąjungą

Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje tikrai atgijo ir tikrai yra įteisinta pagal JAV-bėse veikiančius įstatymus. Dabartinėse sąlygose mūsų Sąjunga gali veikti tik klubų pavidale, kaip lietuvių tautinė, kultūrinė bei visuomeninė organizacija. Anglų kalba jos pavadinimas yra **Club of the National Guard of Lithuania in Exile.**

Lietuvos Šaulių Sąjunga nepriklausomoje Lietuvoje buvo tas pats, kas šiame krašte yra National Guard. Tuo tarpu nėra steigiama ginkluotos rinktinės, kuopos ir būriai. Tačiau visa kita veikla bus tolygi buvusiai nepr. Lietuvoje veiklai, klubų rėmuose. Registracija mūsų Sąjungai davė palyginti daug teisių, kuriomis nebus vengiama naudotis. Sąjungos tikslas — tarnauti nepriklausomai Lietuvai. Savaime suprantamas tačiau Šaulių Sąjungos lojalumas šiam kraštui, jo santvarkai ir įstatymams.

Sąjungos santykius su kitomis lietuviškomis organizacijomis be kito ko geriausiai nusako šis oficialiųjų taisyklių nuostatas: **"LŠST Klubas ir jo kitokie vienetai griežtai vengia kištis į bet kokius partinio politinio pobūdžio reikalus ir ginčus, tačiau palieka visišką asmens laisvę savo nariams panašiuose reikaluose už klubo ribų ir ne šios organizacijos vardu".** Tuo būdu yra aišku, kad Šaulių Sąjunga nesiduos įtraukiama į jokios partijos orbitą tuo pagrindu, kad Šaulių Sąjunga priklauso visiems lietuviams be jokių pažiūrų skirtumo, t. y. priklauso visai tautai.

Suinteresuotiems galime pranešti, kad dabartinė Šaulių Sąjunga yra atgaivinta kaip tik pirmųjų jos organizatorių, a. a. Vlado Putvio artimų bendradarbių, kurie šį darbą dirba jau nuo 1919 metų. Jie tat, su atgaivinimo iniciatoriumi — Sąjungos Kūrėjo V. Putvio vaikaičiu ir kt. artimiausiais V. Putviui asmenimis ir yra sudarę dabartinę LŠST Laikinąją Centro Valdybą, kuri organizacijos pastatymu ant V. Putvio ideologijos pamatų dabar ir rūpinasi.

Laikinosios Centro Valdybos darbą apsunkina tolimi atstumai tarp jos narių gyvenamųjų vietų ir stoka lėšų. Visas darbas atliekamas korespondenciniu būdu, apmokant išlaidas jau beveik per tris metus laiko grynai iš savo asmeniškų lėšų, daugumo uždirbtų sunkiu darbu fabrikuose. Centro Valdybos darbas tačiau yra akceptuotas tiek šio krašto atitinkamų asmenų, tiek Lietuvos oficialiųjų ir teisėtų atstovų laisvuose Vakaruose.

Dėl kai kieno teigimo esą Šaulių Sąjunga vienu laikotarpiu buvusi "sukarikatūrinta", turime pasakyti, kad **ji niekados nebuvo sukarikatūrinta.** Atskiri sąjungos pareigūnai, žinoma, yra padarę ir klaidų, dėl kurių tačiau pati organizacija nebuvo kalta. Tačiau ir tos klaidos, kiek jų iš viso yra buvę, negalėjo pakeisti ir nepakeitė organizacijos pagrindų ir bendro charakterio.

Klaidų, žinoma, visados ir visur būdavo. O kur jų nebuvo? Tačiau dabar nelaikas gvildenti buvusias ar nebuvusias kieno nors klaidas. Dabar reikalinga kaupti jėgas, kurios gal netrukus bus labai reikalingos nepriklausomai Lietuvai atkurti.

Štai, pačioje artimiausioje ateityje prasidės Šaulių Sąjungos klubų organizavimas visur, kur tik tatai įmanoma. Ta proga bus paskelbta ir LŠST Laik. C. V-bos sudėtis. Organizaciniam darbo etapui pasibaigus, bus sušauktas visuotinis Sąjungos vienetų atstovų suvažiavimas, greičiausiai korespondenciniu būdu, kad demokratiniu keliu išrinkti pastovią LŠST Centro Valdybą ir kt. valdomuosius organus.

Dabar kaip tik pats laikas visiems šauliams ir šaulėms grįžti į savo organizacijos eiles ir pritraukti į ją visus padorius lietuvius, kurie kaip tikri motinos Lietuvos vaikai, bendromis jėgomis ryžtingai stotų į darbą nuplėšti pančius nuo pavergtos tėvynės. Visus gi priekaištus, ginčus, polemikas ir visą kitą panašų "darbą" palikime tiems laikams, kada neturėsime nieko geresnio daryti.

LŠST Laik. C- V-bos Spaudos ir Inform. Skyrius

Waterbury, Conn.

Skautų vyčių sąskrydis

Š. m. balandžio mėn. 23—24 d. d., Waterburyje, Conn., šaukiamas Lietuvių Skautų Brolijos I-mo JAV Rajono skautų vyčių sąskrydis. Programą tvarko rajono skautų vyčių skyrius, o techniškus dalykus "P. Lukšio" skautų vyčių būrelis Waterburyje. Pagrindinė sąskrydžio tema, Asmenybės ugdymas. Pašnekėsiams duoti yra pakviesti s. kun. St. Yla, Dr. A. Šerkšnas, v. s. A. Saulaitis, s. A. Matonis ir kt.

Visi skautai vyčiai bei skautininkai, kurie turės galimybės nugalėti susisiekimo kliūtis, kviečiami sąskrydyje dalyvauti.

Registracija atliekama per skautų vyčių vienetus. Pavieniui gyvenantieji gali užsiregistruoti tiesioginiai šiuo adresu: Vl. Smolskis, 787 Bank St., Waterbury, Conn. Maistas ir nakvynės bus parūpintos vietoje, tačiau registracija turi būti atlikta iki 15-to balandžio. Registracijos mokestis $2.50. Iš jo bus padengtos maisto ir patalpų išlaidos

I-mo Rajono Skautų Vyčių Skyrius

Paaiškinimas

LAISVOJI TRIBŪNA

Didžiai gerb. Naujienų Redaktoriau,

Atsisakius "Draugui" išspausdinti šį paaiškinimą, esame priversti kreiptis į Jus, kad šis pareiškimas būtų išspausdintas Jūsų laikraštyje.

"Draugo" šių metų vasario m. 17 d. numeryje, aprašant Vasario 16 iškilmes Detroite, paliestas ir Lietuvių Studentų Santaros Detroito Skyriaus seminaras. Maloniai prašytume korespondencijoje įvykusias klaidas bei tendencingą jos įspūdį pataisyti sekančiai:

Šv. Antano bažnyčioje gedulingos pamaldos prasidėjo 7 val. vakare. Santaros seminaras buvo skelbtas spaudoje 5 val., gi prasidėjo lygiai 6 val. vakare. Seminaro paskaita baigėsi 6:45 val., ir seminaro pirmininkas kartu su seminaro dalyvių didele dalimi išvyko į gretimai esančią Šv. Antano bažnyčią. Todėl korespondento teigimą, kad "...dalį (žmonių) nutraukė studentų "Santaros" paskaita apie tautinį susipratimą . . ." galima laikyti tik nesusipratimu.

Mus truputį stebina ir "Draugo" redakcijos laikysena, kad per visą seminaro eigą, išskyrus vienintelį kartą, iš pranešimų apie paskaitas buvo išbrauktas Santaros vardas, paliekant tai vien studentų seminaru. Tačiau kai korespondentas rado progą parašyti apie tą patį seminarą iš neigiamos pusės — Santaros vardas nebebuvo išbrauktas.

Jaunutis Gilvydis,
Liet. Stud. Santaros Detroito Skyriaus vardu

Užsidegė gynybos įrengimai

Kilus gaisrui priešvalstybiniuose gynybos įrengimuose Gary, Ind., buvo užmuštas karys Roddy, iš Fort Worth, Tex., o kiti du buvo sužeisti.

Gaisro priežastis nežinoma. Paskirta armijos komisija tam reikalui ištirti.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

TIKSLUS IR RŪPESTINGAS
PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS
2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390
Kasdien nuo 9 val. ryto ligi 8 val. vakaro; šeštadieniais nuo 10 val. ryto ligi 7 val. vak.; trečiadien. uždaryta.
ŠIMAIČIAI
Realty, Builders, Insurance.

8 klasikų kūriniai tiktai už $1.00

Štai NAUJIENOS Jums siūlo rinktinius pasaulio klasikų kūrinius, kuriuos įsigiję tikrai nesigailėsite!

1. Gerhard Hauptman AUDĖJAI; vokiečių klasiko, Nobelio premijos laureato kūrinys, savu laiku buvęs priežastimi daugelio socialinių reformų. J. Laukio vertimas.
2. H. Ibsen ŠIAURĖS KARŽYGIAI, norvegų klasiko žymioji tragedija. K. Puidos vertimas.
3. Robert Louis Stevenson NAKVYNĖ, anglų klasiko, "Brangenybių salos" autoriaus apysaka. Vertė L. Juras.
4. L. Tolstoj PRAGARO ATGIJIMAS. Tik šio didžiojo rusų rašytojo fantazija galėjo sukurti tokį kūrinį.
5. V. G. Korolenko MAKARO SAPNAS, "Debesuotos Dienos" ir "Baisiosios nakties" autoriaus įdomiausia apysaka.
6. M. Gogol PIRŠLYBOS laisvai išversta komedija rašytojo, kurs ne be pagrindo vadinamas rusų prozos tėvu.
7. Prosper Merimee LOKIS garsiojo "Carmen" autoriaus legenda apie Lietuvos girias.
8. Olive Shreiner SAPNAI. Kūrinys ieškąs Meilės Grožio ir Tiesos.

Visus šiuos didžiųjų pasaulio klasikų kūrinius Jus gausite tik už $1.00 NAUJIENŲ administracijoje. Atsilankykite, ar siųskite money orderį tuojau, nes šių knygų kiekis labai ribotas.

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro
Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YArds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago.

Walk Look Up! Sign Up!
Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Pradėk taupyti tuojau.. Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki $10,000.00.
MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

10 PATARIMU

1. NEPRALEISK visų uždirbtų pinigų.
2. ATSKIRK tam tikrą dalį padėti į Taupomąją Sąskaitą.
3. NESLĖPK pinigų namuose.
4. PRIE PIRMOS PROGOS ATIDARYK pas mus Taupomąją Sąskaitą.
5. NELAUK, kol daug sutaupysi. Mes priimame ir mažomis sumomis.
6. NEIEŠKOK didelų nuošimčių ar bonų, nes gali apsivilti.
7. DĖK savo santaupas į apdraustas Taupymo ir Skolinimo Bendroves.
8. PASIRINK LIETUVIŠKĄ TAUPYMO bendrovę, kuri tau geriausia patinka.
9. NEKREIPK daug dėmesio į pagyrų puodus.
10. VISUOMET ATMINK

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas: HAymarket 1-2028
Atdara nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta.
Ketvirtadieniais atdara iki 8 val. vakaro.
Automobilistams tuščias lotas šalimais.

RAKANDAI
ILGIAU TARNAUS
GRAŽIAU ATRODYS IŠ
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 ARCHER AVENUE
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.
KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geriųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

1% BONAS EXTRA UŽ SANTAUPAS

Pradedant naujus 1955-tus metus, CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION įsteigia NAUJĄ BONŲ SKYRIŲ. Šiame skyriuje, be mūsų nuolatinio aukšto dividendo, taupytojas dar gaus iki 1% extra bonusą. Ypatingai šis skyrius taikomas ir skiriamas vaikams bei jaunuoliams. Bet suaugusieji taip pat yra kviečiami juo pasinaudoti.

Kviečiame tėvus atidaryti bonų sąskaitą savo vaikams pačioje jų jaunystėje. Paaugusius atsiveskite į mūsų raštinę. Supažindinkite juos su taupymo svarba. Tegu jie patys, Jūsų priežiūroje, tvarko savo taupymo reikalus. Tai bus geriausia ateities dovana, kokią galite duoti savo vaikui. Jei norite platesnių informacijų, tai pašaukite arba patys atsilankykite į mūsų raštinę. CHICAGO SAVINGS yra pirmoji taupymo bendrovė visoje pietinėje miesto dalyje, kuri yra atidariusi tokį svarbų taupymo skyrių.

Padėkite taupomus pinigus į šią progresyvę, tvirtą — su viršum 14½ milijonų dolerių — taupymo bendrovę, kurioje visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00... Kur norimi pinigai taupytojams yra išmokami pagal pareikalavimą ir kur be pertraukos duodamas aukštas dividendas.

Indėliai padėti iki 15-tos šio mėnesio dienos gaus dividendą už pilną mėnesį.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6234 SO. WESTERN AVENUE JOHN PAKEL, Prezidentas Telef.: GRovehill 6-7575

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE.
Valandos: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 12 ir nuo 1 ligi 3 valandos po pietų.
Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M. Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadieniais pagal sutartį.

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Rezid. telef.: INterocean 8-8732
Ofiso telef.: INterocean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 ryt. ir 1-4 val. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštad. 10-3 val.
Kitu laiku—susitarus.

Rezid. tel.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PRospect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10—12 ryto ir 5—8 val. vak.
Šeštadieniais 10—2.

Tel.: ofiso GR 6-4322. Rez.: HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro, išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5 ir 6-8, treč. ir šešt. tik 3-5.
Tel.: PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 1-3 ir 6-8:30, šešt. 11-1 ir 2-4, šeštadienį 11—1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus.

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 val. vak.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad. 6—8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GRovehill 6-5399
Rezidencijos: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2614 WEST 63rd STREET
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Rezidencijos: BEverly 8-6162

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. m. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Tel.: LA 3-4949, namų CE 3-7786

DR. ONA PRUNSKIS
DANTŲ GYDYTOJA
2423 West 63rd Street
(Netoli Western ir 63-čios gat. kampo)
Dirba kasdien nuo 10-12; 2-4, 5-8 val. Šeštadienį 9 - 1, trečiad. tik susitarus.
Ofiso tel.: WAlbrook 5-2017 Namų tel.: CAlumet 5-9195

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namų telefonas: PRospect 6-1930
Jei neatsiliepę viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-2896
Rez.: LAfayette 3-1172
DR. P. ŠTRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų, šešt. 2-6 v. p.p., išskyrus sekmadienius.

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: GR 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadienį 2—4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef.: PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8 — 10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadienį 2—4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šeštad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PRospect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1—3 popiet ir nuo 6—8 val. vakaro; šeštad. 1—4 popiet; trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIU

Atidaryta atomo mokykla

Praeitą sekmadienį Argonne National laboratorijoje prie Lemont, Ill., buvo atidaryta atominė mokykla. Tai bus 7 mėnesių kursai, kuriuose bus suteikta žinių, kaip atominę energiją panaudoti pramonės bei taikos reikalams.

Kursus atidarė Morehead Pattarson, tarptautinių atominės energijos reikalų ambasadorius, kuris 300 susirinkusiųjų pareiškė, kad čia pradedama tarptautinio švietimo programa, stengiantis pasidalinti atominės energijos pritaikymo žiniomis žmonijos gerovei.

Kursuose dalyvauja 31 užsienietis ir 9 Amerikos mokslininkai. Užsieniečiai atstovauja šiems kraštams: Argentinai, Australijai, Brazilijai, Belgijai, Egiptui, Indonezijai, Izraeliui, Prancūzijai, Graikijai, Gvatemalai, Japonijai, Meksikai, Pakistanui, Filipinams, Portugalijai, Ispanijai, Švedijai, Šveicarijai ir Tailandui.

Argonne atomo tyrinėjimo centras yra Chicagos universiteto žinioje ir dirba atominės energijos komisijai.

Pirma pirkosi amuniciją, paskui apiplėšė

Du mažamečiai įėjo į Homan Bait krautuvę prie 12 kelio netoli Grand Ave., Lake apskrity, ir nusipirko šovinių, kuriuos pardavė Mrs. Homan, nes jos vyras dar miegojo.

Po kelių minučių tuodu vaikai dar su nepilnamečiais vėl atėjo į krautuvę. Visi buvo nervingi, tiktai vienas ne, kuris atkišo į Mrs. Homan revolverį ir pareikalavo pinigų. Ji pasakė: "Help yourself" (vadinasi, pasitarnaukite, pasiimkite), ir jie pasiėmė $184 iš kasos. Taip pat jaunieji plėšikai pasiėmė 6 įvairaus dydžio revolverius bei šautuvus ir daug šovinių. Paskui automobiliu pabėgo.

Kai jūs paliekate įjungtą televizijos aparatą

Palikus įjungtą televizijos aparatą, gali jums kainoti bent $2,-500 nuostolių.

Mr. E. Gaggley su žmona ir vaikais išėjo iš savo namų, 3341 Greenview, palikę įjungtą televizijos aparatą. Tuo metu aparate įvyko laiduose trumpas susijungimas, ir kilo gaisras, Nuostolių buvo padaryta $2,500.

Gaisrą pastebėjo pirmame aukšte namo gyventojas Holmes, kuris gyveno antrame aukšte.

AR TELEVIZIJA NEVEIKIA?

APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION
sales - service
3120 S. Halsted = DA-6-6887

Gengsterių karalystės pavaizdavimas

Chicagoje kino teatruose vidurmiestyje eina filmas "New York Confidential", kuriame stipriai ir įspūdingai pavaizduota Amerikos gengsterių karalystė. Dėmesys koncentruojamas apie New Yorką, kuris yra didžiausias šio krašto organizuoto apgaulininkų sindikato centras, bet minimos ir kitos vietos, ypač dažnai ir pati Chicaga. Parodyta, kaip veikia slapta gengsterių ranka, gengsterinė aristokratija ir jų "politbiuras", kurio slapti nutarimai žudyti vykdomi specialių žmogžudžių tiksliai ir be gailesio.

Prikiša prokurorui neetiškumą

Miesto tarybos nusikaltimų komiteto narys Freeman prikiša valstybės gynėjui Gutknecht neetišką elgesį ryšium su pastarojo laikysena nusikaltėlių persekiojimo požiūriu. Freeman reikalauja, kad persekioti nusikaltėliams pagal nusikaltimo komiteto surinktus duomenis būtų paskirtas specialus kaltintojas.

Po specialaus komiteto tyrinėtojo Rice pranešimo Gutknecht pareiškė, jog jis nematąs reikalo pradėti bylą prieš Rice suminėtus asmenis, nes tam nesą pakankamai įrodymų. Į Freeman priekaištą, kad jis, Gutknecht, elgęsis neetiškai, Gutknecht atsakė, jog jam daromi priekaištai ir Freeman elgesys tesąs politinių motyvų padiktuoti.

Įvairios žinios

— Apvaliojo stalo diskusijose Chicagos universitete buvo prieita nuomonė, kad Sov. Sąjungos gamyba nuolat didėja, nors dabar ji tesudaranti pusę JAV produkcijos. Diskusijose dalyvavo A. Bergson iš Columbijos universiteto rusų instituto, D. B. Shimkin, kongreso sovietinės ekonomijos apžvalgos direktorius kongreso bibliotekoje, H. Schwartz iš New York Times, Ch. Harris, Chicagos universiteto geografijos profesorius ir kt.

— Merriam, respublikonų kandidatas į miesto merus, sako, jog demokratų partija išleisianti milijoną dolerių, "mėgindama papirkti balsuotojus" per bal. 5 d. rinkimus.

— Vietos AFL išvežiotojų unija nutarė skelbti streiką prieš Montgomery Ward & Co., norėdami išsiderėti geresnių darbo bei atlyginimo sąlygų. Streiko data palikta paskelbti unijos centrui Washingtone.

— Neatsiimtų prekių varžytynės Chicagos pašte bus kovo 29 d. 8:30 v. v. Prekės susideda iš drabužių, geležies reikmenų, knygų, sporto įrankių, brangenybių ir kt. Apžiūrėti galima 358 W. Harrison St. kovo 28 d. nuo 8:30 v. ryto iki 4 v. v.

SUNKIAI SERGA YUŠČUS

Dr. Graff prisiuntė p. St. Dargužiui telegramą, pranešdamas, kad labai sunkiai serga Joseph Yuščus.

Yuščus savo laiku gyveno Bridgeporte, kur, rodosi, laikė batų taisymo dirbtuvėlę.

Yuščus dabar yra Manteno ligoninėje.

—**Nepamirškite,** kai pirksite: Rašomą-Siuvamą mašiną, Radio-Foto aparatą, laikrodį, auksinį ar sidabrinį, vaikams vežimėlį. Prieš tai apžiūrėkite pas J. KARVELĮ, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. YA 7-0677. (Sk.).

TRUMPAI

★

— **Susanos Griškaitės** ir **Stasio Baranausko** koncertas praėjusį sekmadienį, kovo 13 d., Marijos vardo aukštesniosios mokyklos auditorijoje praėjo dideliu pasisekimu. Gausi publika palydėjo triukšmingomis ovacijomis. S. Griškaitė padainavo Mozarto, Kačanausko, Račiūno, Gruodžio, Tallat-Kelpšos, Puccini, Tyson, Hageman, Curran kūrinius ir Baranauskas Donaudy, Handelio, Carissimi, Brahmso, Čaikovskio, Šimkaus, Banaičio, Gruodžio, Jakubėno bei Halevy kūrinius. Ypatingo pasisekimo susilaukė jųdviejų baigminis duetas iš Giordano operos "Andrea Chenier". Abu dainininkai buvo pakartotinai iškviečiami į sceną ir turėjo savo repertuarą praplėsti į programą neįtrauktais kūriniais, jų tarpe S. Griškaitės padainuota Kačanausko "Mano rože", abiejų dainininkų duetu iš Bizet "Carmen" operos ir kt. Netolimoje ateityje S. Griškaitė ruošiasi išvykti koncertui į Kanadą.

— **Lietuvos konsulas** P. Daužvardis kovo 13 d. buvo V. Vokietijos generalinio konsulo pakviestas dalyvauti vakarienėje Bismarck viešbuty Berlyno filharmonijos orkestro dalyviams pagerbti. 3 orkestro koncertai Chicagoje vietinės spaudos buvo labai teigiamai įvertinti.

— **Jurgio Savickio "Žemė dega"** atiduodama rinkti. Ši reto įdomumo memuarinė knyga, vaizduojanti 1939—1946 metų Europą, iš spaudos pirmuoju tomu pasirodo liepos mėnesį, antruoju — bent dviem mėnesiais vėliau. Knygą leidžia Terra, šiam sunkiam ir brangiam darbui (knyga didžiulė, turės per 700 psl.) pasitelkusi talkon skaitytojus, be kurių pagalbos prenumerata šios knygos išleidimas esamose sąlygose, sako, būtų neįmanomas.

— **Rašytoja Alė Rūta Nakaitė** atvyksta iš Detroito dalyvauti kovo 20 d. literatūros šventėje, kurioje bus įteikta LRD premija Jurgiui Jankui. Rašytoja pasirodys Chicagoje pirmą kartą ir paskaitys tarmiškai savo romano ištrauką kitą sekmadienį 4 val. Lietuvių Auditorijoje.

— **M. Jagutis,** 4624 S. California Ave., prieš metus laiko atvyko iš Australijos. Dabar jisai yra žentas Pr. Kalvaičio, kuris turi taverną Brighton Parke ir vasarvietę Beverly Shores (Sandūnuose). Jisai yra Mažosios Lietuvos Bičiulių Sąjungos valdybos narys. Toks jisai buvo ir tolimoje Australijoje, kur lietuviai rūpinasi savo tėvynės vadavimu ir lietuvybės išlaikymo reikalais.

— **Povilas Šaltimieras,** lietuvių radijo klubo vedėjas, sušaukė klubo narių susirinkimą kovo 9 d. Lietuvių Auditorijoje. Dalyvavo apie 30 asmenų. Buvo tarpusavio susipažinimas ir aptarti aktualiausieji reikalai. Nutarta surengti klubo pavasarinį parengimą, kurį pavadino "Šurum-burum". Numatyta plati meninė programa, mįslių karaliaus rinkimai ir kiti pasirodymai, kurie įvyks balandžio m. 24 d. Lietuvių Auditorijoje visose 3 salėse. Susirinkime dalyvavo visas Šaltimiero dainininkų ir muzikų štabas ir kiti aktyvūs klubo nariai.

— **K. J. Kodis,** "Naujienų" skaitytojas nuo pat jų įsikūrimo, pirkdamas dienrašty skelbiamus 8 klasikų kūrinius vietoj $1.00 atsiuntė $2.00. Girdi, "per pigu. Nei už popierių neapsimoka". Knygos mėgėjams tikrai būtų nedovanotina nepasinaudojus šia proga praturtinti savo bibliotekas už tokius smulkius pinigus.

— **Prof. A. Varno** 75 metų amžiaus ir jo 50 metų kūrybos sukakčiai paminėti šį šeštadienį, kovo 19 d., 6:30 val.. v., Marijos Aukštesn. Mokykloje bus atidaryta jo kūrinių apžvalginė paroda su akademija-koncertu. Organizacijos ir atskiri asmenys, norintieji sukaktuvininką šia proga pasveikinti, prašomi iš anksto užsirašyti pas parodos ruošimo komiteto pirm. arch. J. Muloką, 3334 W. 66th Pl., tel. REpublic 7-2296, arba pas muz. A. Naką, 4719 S. Maplewood, tel. YArds 7-2490.

— **Stasys Misiūnas,** 2620 55th St., apie 2 savaites gydėsi Franklin Community ligoninėje daktaro Maciūno priežiūroje. Praėjusios savaitės gale ligonis išėjo iš ligoninės ir dabar sėkmingai sveiksta namie.

— **Henrikas Poškus,** kuris penkerius metus praleido Kanados miškuose kirsdamas medžius, atvažiavo į Chicagą paviešėti pas seserį. Svečias sako, kad iš visų lietuvių laikraščių Kanados medžių kirtėjų ir kasyklų darbininkai labiausia mėgstą "Naujienas", nes šis dienraštis nevengiąs kelti aikštėn darbo žmogui rūpimų socialinių neskalndumų.

— **Literatūros mėgėjų būrelis** išleidžia naują V. Mykolaičio-Putino romano "Altorių šešėly" laidą, kuri šiomis dienomis žada pasirodyti knygų prekyvietėje.

— **Ona Dovgin** rašo iš Desert Hot Springs, Calif., kad čia esanti gera vieta pasigydyti.

— Ar jau aukojai šio vajaus metu tremtiniams gelbėti?

Mirė advokatas Juozas Grigal

Šis pranešimas gerokai pavėluotas, nes neturėta žinios.

Kovo 11 d. išgirdau, kad mirė advokatas Juozas Grigal. Jis su žmona gyveno 5001 W. Berenice Ave., šiaurvakarinėj miesto daly. Norėdamas patikrinti šią nemalonią žinią, pašaukiau telefonu į p. Grigalių namus. Tačiau iš ten davė kitą telefono numerį. Kada čia pašaukiau, moteriškė pasakė, kad ponia Grigalienė pardavusi savo rezidenciją ir apsigyvenusi pas juos, bet išvažiavusi atostogų porai mėnesių.

Toliau moteriškė, mano prašoma, papasakojo, kad advokatas Juozas Grigal miręs sausio 6 d. staiga nuo širdies atakos.

Jo kūnas nuvežtas ir palaidotas Washington D. C., šalia sūnaus, kuris praradęs gyvybę Korėjos kare 1951 metais. Taigi sūnus ir tėvas palaidoti šalies sostinėj Washingtone, D. C., kapinėse, kuriose guli garbingi šios šalies karžygiai.

Advokatas Juozas Grigal, lietuviška pavarde Grigalius, gimė ir augo Chicagoj, šiaurinėj miesto daly. Jo tėvas Grigalius turėjo mažą smulkmenų krautuvėlę prie Wabansia ir Marshfield gatvių, netoli lietuviškos bažnyčios.

Juozas tarnavo karo tarnyboj ir dalyvavo Pirmajame Pasauliniame kare Prancūzijoj. Grįžęs iš karo, įstojo į teisininkų mokyklą, Marshal Law School, ir ten baigė advokato mokslus.

Savo profesijos praktiką pradėjo šiaurvakarinėj miesto daly, prie Ashland ir Milwaukee gatvių. Paskiau persikėlė prie Milwaukee ir Damen — North gatvių.

Advokatas J. Grigal šioj miesto daly turėjo daug lietuvių klientų. Savo laiku jo raštinė budavo pilna peržiūrimų nekiln. turto (real estate) nuosavybių dokumentų. O jis šiame reikale turėjo gerą patyrimą.

Vienok adv. J. Grigal nepralobo iš savo profesijos. Jis buvo teisingas, kuklus, nelindo į politiką — nei į amerikonišką, nei į lietuvišką, nors lietuviškai gerai kalbėjo. Jis nelindo nei į klientų kišenius, kad "teisingai" jas aptuštintų, kaip dažnais atvejais šios profesijos pareigūnams pasitaiko. Man teko dažnai ir ilgai susidurti su adv. J. Grigal teisiniais nuosavybių reikalais. Jis visuomet pasiliko pilnai pasitikima asmenybe.

Didžiajai depresijai užėjus, adv. J. Grigal susirado sau pastovią ir pelningą tarnybą Chicagos miesto rotušėj. Ir ten darbavosi iki mirties. Jis buvo apie 65 m. amžiaus. Jie turėjo vienintelį sūnų, kuris atidavė savo gyvybę Korėjos kare.

Ponia Grigalienė yra nelietuvių tautybės.

K. Čepukas

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Radiophoto

JAV sekretorius John Foster Dulles grįžo iš Tolimųjų Rytų į Washingtoną. Jį lydi jo pavaduotojai, būtent Carl McArdle (vidury) ir Herbert Hoover, Jr. (dešinėje).

Smagus SLA 226 kuopos parengimas

Pereitą šeštadienį įvyko SLA 226 kuopos vakaras, kuriame dalyvavo nemažas skaičius senųjų lietuvių. Buvo atsilankiusių ir naujųjų ateivių. Patalpa, 3600 W. North Ave., kur buvo susirinkimas, labai jauki ir beveik privati saliukė. Kuopa ir savo susirinkimus čia šaukia.

Vos atėjus į salę, švystelėjo J. Kriaučiūno veidas garderobe. Prie specialiai padaryto pulpitro stovėjo St. Jokubauskas, ilgą kaspiną biletų, kaip dešriukių, bevyniodamas ir plėšdamas juos bufeto lankytojams. Kazys Čepukas maršavo salės taku svečius pasitikdamas. Emma Petraitienė, "amžinoji" kuopos raštininkė, tvarkė "bunko" staliukus ir kvietė svečius prie jų sėstis. Siserietis K. Deveikis, J. Degutis ir ponia Degutienė prie stalo diskutavo susivienijimo ir kitus organizacinius reikalus. V. Paškauskas žiūrėjo, kad stikliukai būtų pilni jo skyriuje. Ponia B. Smalelienė, vos iš Floridos grįžusi ir gerai saulės įdegta, rūpinosi dovanomis, kurias programos metu šio pobūvio darbštesnieji svečiai gavo Gavau ir aš, gal nusipelnęs. Mat, su Dr. A. Montvidu ir p. Ambrose visą vakarą kalbėjome, atsimindami seną praeitį. M. Grakauskas, kuris ruošiasi bėgti iš Chicagos į Floridą, A. Lungevičius, J. Benekaitis, Harmonas ir kiti sudarė "partiją" prie vieno stalo. Kiek vėliau atvyko ir p. p. V. Mankai. Pačkausko dukra gražiai paskambino pianinu, o p. Čepukas pašokdino gražiąsias ponias. Visi pasiegdo C. Kairio, kuris dėl ligos negalėjo atvykti. Seniau joks parengimas be jo neišsiversdavo. Visų svečių, kurie buvo atvykę, suminėti neįmanoma.

Vis dėlto nusiminti netenka. Ši lietuvių kolonija, kur gyvena daugiausia siuvėjų, tebėra kūnu ir dvasia tvirta. Tiktai gaila, kad maža parengimų ruošia. O jų parengimai esti su "tradicijomis", kaip seniau būdavo Vaidylų brolijoj, kurios didysis Perkūnas taip pat buvo šiame pobūvyje.

Baigiantis linksmai programai, šeimininkės pavaišino lietuviškais lašinėčiais ir kava. Kas norėjo, galėjo ir savo mokesčius sumokėti kuopos sekretorei.

Vėlai Grįžęs

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

So. Boston, Mass.

Studentų seminarai

Bostono - Brocktono studentų santariečių rengiamame Lietuviškajame seminare jaunimui kovo 20 d., 3:30 val. popiet apie "Lietuvių kovas dėl kultūros" kalbės žymusis mūsų kultūros istorikas **prof. Vaclovas Biržiška.** Paskaita žada būti tuo ypač įdomi, kad profesorius pateiks mažai žinomos medžiagos, ištirtos jo jau per penkiasdešimt metų besitęsiančiu moksliniu darbu, apie mūsų kultūros praeitį.

Kovo 26 d., šeštadienį, seminare kalbės iš Waterbury atvykstąs **Algirdas Gureckas,** gi balandžio 2 d. **dr. J. Girnius.**

Seminaras vyksta Taut. Namuose, 484 E. 4th St., So. Boston, Mass.

Cicero

Metinis susirinkimas

Lietuvių Liuosybės Namo Bendrovės metinis susirinkimas bus kovo 18 d., 8 v. v., jos pačios patalpose, 1401—3 S. 49th Ct. Dalininkai kviečiami laiškais. Bus pateikta metinė apyskaita.

Numatomas parengimas 33 m. sukakčiai paminėti kovo 27 d. Dalininkai gaus porą biletų dovanai į parengimą. Tai geras dividendas.

Būtų ne pro šalį, kad dalininkai susidėję apmokėtų tą "morgičių", tai tada drąsiai būtų galima kalbėti apie dividendus. O kol skola yra, tai ir visa bėda. Bet kiti sako, kad tai gerai, mat, biznis. Tiesa, kaip kam, bet ne dalininkams. 33 metai, ir nė cento negauti už įdėtus pinigus, tai negerai: ypač organizacijos, Raudonosios Rožės Klubas stambiausią sumą įnešė.

Gražios svajonės, nuosava pastogė — tai praeities reikalas.

Mirė Skupas

Senoji karta labai sparčiai nyksta; gal tai ir nieko nuostabaus.

Ilgametis vietos gyventojas a. a. Skupas buvo ramaus būdo, tylus, jau keleri metai kaip pasitraukęs iš darbo. Triūsėsi apie savo namus. Dabar užmerkė akis amžinai. Buvo pašarvotas A. B. Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50th Ave., palaidotas šv. Kazimiero kapinėse. Buvo gražus būrys palydovų.

Paliko plati giminė ir mylima žmona.

D.

Wake Up! Sign Up! Look Up!
Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

WANTED GOOD STENOGRAPHER. Guaranteed permanent position. Good pay. Pleasant surroundings. Office hours 8:30 to 4:45. Call for appointment MOhawk 4-6061.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

DIDELIS namų, biznių, apartmentų, sklypų pasirinkimas. Sudarome morgičius, paskolas, nuosavybių dokumentus. Nemokamai teikiame informacijas ir patarimus. Teirautis pas:
Z. UMBRAŽŪNAS
F. H. Halvorsen Co.
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
POrtsmouth 7-2009

KAS perkant arba parduodant namus norite sąžiningo ir lietuviško nuoširdaus patarnavimo kreipkitės į:
VENTA REAL ESTATE
4409 So. Fairfield Ave.
Tel.: LAfayette 3-3881
PILDOME INCOME TAXUS
Trečiadieniais uždaryta.

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus
KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
PRospect 8-3579 (vak.)

PROGA—2 didelių butų medinis namas į vakarus nuo Damen arti 69th gatvės. Dvigubas garažas. Kaina tik $15,000.
Mūr. 4 butų namas su dvigubu mūriniu garažu Marquette parke. $26,500.
Šviesus 2 butų po 5 kamb. namas ant dvigubo sklypo, toliau nuo trukšmo. Geras susisiekimas. Halsted ir 120th gat. Kaina $13,000.
Mokėkite tik $3,000, ir maisto produktų krautuvė su įrengimais ir prekėmis Brighton parke bus jūsų.
P. LEONAS
REAL ESTATE
2444 W. 63rd St.—antras aukštas
PRospect 8-0097

NAMAS su taverna, 2-6, 1-7, 1-4 kamb. butai. Geros pajamos. Gražiai įrengta. Biznis pačiame Ciceros prekybos rajono centre. Skambinti: TO 3-9388

KAMPINIS mūro namas ir biznis, 4 kambariai gyvenimui, 2 mašinų mūro garažas. U. S. pašto stotis. Brighton Parke. Viskas tik $19,500. Mažas įmokėjimas. Skambinti GRovehill 6-032.

2-5, ½ mūrinis ir ½ medinis namas. Švarus ir gerame stovyje. Vonios. Pilna kaina $7,950. Įmokėti $3,500.
1920 S. Sangamon St. SEeley 8-2444.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai

KONTRAKTORIUS
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street Chicago 16, Ill.
A. GINTNERIS, pirmininkas
V. PETRAUSKAS, statybos vedėjas.
CH 3-1535
Lietuvių Statybos Bendrovė stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PIGIAI labai geroje vietoje parduodama 21 metus veikianti rūbų valykla "CLEANERS". Didelė klijentūra. Pigi nuoma. Pardavimo priežasti sužinosite vietoje. Šaukit: HEmlock 4-0800 arba CAnal 6-5632.

GERAS bargenas. Taverna ir mūrinis, kampinis namas su $400 mėnesinių pajamų. Kaina $25,000. Įmokėti $5,000. Skambinkite savininkui VI 7-3147.
1635 West 35th Street

PARDUODAMA maisto ir mėsos krautuvė. 3 kambariai užpakalyje gyvenimui. Geriausia proga.
3001 So. Emerald Ave.

PARDUODAMI laikrodininko įrengimai ir įrankiai, virtuvinis stalas ir 4 kėdės, taipgi išrenduojama maža krautuvė, tinkama dėl Real Estate, Insurance arba kitam bizniui. 2415 West 68th St. GRovehill 6-6095. A. Kazaitis.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

RENDUOJAMAS 4 kambarių butas 3 aukšte. Furnišiuotas $60, be furnišių $52.50 mėnesiui. 1836 So. Halsted St. SEeley 3-3076.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

ĮLIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos—asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemokamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Smulkesniai informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:
JONAS KIRVAITIS
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland Ave., Chicago 36, Ill.
Tel.: WAlbrook 5-5671

AGENTŲ IR BROKERIŲ DĖMESIUI!
Prieš drausdami kitur, pasiteiraukite pas mane. Pirmaeilės kompanijos —aukščiausi komisai. Savi pas savus!

Šiais metais Income Tax lakštus galima pildyti iki balandžio 15 dienos

NAUJIENOS pildo pajamų mokesčių (Income Tax) lakštus kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 5 val. vak., o šeštadieniais iki 12 valandos.